

Vydavateľstvo AITEC, s. r. o.

Metodické komentáre – prípravné obdobie

Metodické komentáre k sérii Šlabikár Lipka®

Obsah

Predstavenie detí Adama a Zuzky a ich rodičov	2
Písanie: Oboznámenie sa s písaním	3
Škola. Predstavenie sa	5
Písanie: Krivá čiara, vodorovná čiara	8
Trieda. Veta. Slovo	10
Písanie: Krivá čiara, vodorovná čiara – opakovanie	13
Rozprávka o repe	15
Písanie: Sklonová čiara	17
Ráno u nás doma. Hláska a písmeno A	19
Písanie: Horný zátrh	22
Mačka a mačiatka. Hláska a písmeno M	24
Písanie: Dolný zátrh	27
Oberačka v sade. Hláska a písmeno O	29
Písanie: Zložený zátrh	32
Spoločné hry detí. Hláska a písmeno S	34
Písanie: Maľovanky – opakovanie známych prvkov a tvarov	36
Deň s Adamom a Zuzkou. Rozprávanie podľa série obrázkov	38
Písanie: Pravý oblúk	39
Ako išlo vajce na vandrovkú. Rozprávanie podľa série obrázkov	41
Písanie: Pravý oblúk	42
V obchode. Hláska a písmeno E	44
Písanie: Prvky a tvary	47
Nedeľné popoludnie. Hláska a písmeno L	49
Písanie: Vratný ťah	52
Popoludnie s babičkou. Hláska a písmeno I	54
Písanie: Horná slučka	57
U nás doma. Opakovanie	59
Písanie: Dolná slučka	61
Voda. Hláska a písmeno V	63
Písanie: Polovál	66
Osobná hygiena. Hláska a písmeno U	68
Písanie: Časti písmen	71
Písmená v meste. Opakovanie	73
Písanie: Časti písmen	75

Predstavenie detí Adama a Zuzky a ich rodičov

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strana 1

Pojmy:

obálka učebnice, strana učebnice, obrázok (ilustrácia), značka (piktogram), číslo úlohy, meno žiaka

Ciele:

- ✓ predstaviť sa rodným menom a priezviskom;
- ✓ spoznať postavy, ktoré budú žiakov sprevádzať v učebnici;
- ✓ oboznámiť sa s novými pojmi;
- ✓ orientovať sa v učebnici;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strany

Titulná strana 1. časti učebnice ponúka žiakom možnosť označiť si ju svojím menom, prípadne iným alternatívnym spôsobom (značkou, pečiatkou zvieratka a podobne). Na tento účel slúži priestor s menovkou. Na strane je ilustrácia *Adama, Zuzky a ich rodičov*. Ide o motivačné postavy, s ktorými sa budú žiaci priebežne stretávať v pracovnej učebnici. Na strane je tiež zobrazená motivačná postavička *včielka*, s ktorou sa budú žiaci stretávať počas celého školského roka.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 1

Návrh didaktického postupu

Úvodná strana slúži na motiváciu žiakov k práci s pracovnou učebnicou.

Žiaci sa navzájom predstavia a napíšu svoje meno do menovky v dolnej časti strany (prípadne nakreslia značku alebo vytlačia pečiatku).

Učiteľ prečíta báseň *Adam a Zuzka* a predstaví im rodinu na ilustrácii. Žiaci môžu porozprávať o svojej rodine, s kým prišli v prvý školský deň do školy, na čo sa v škole tešia...

Odporúčame, aby učiteľ naučil žiakov určiť začiatok a koniec učebnice a listovať v nej. Na druhej strane obálky sú vysvetlené piktogramy používané v učebnici, s ktorými odporúčame oboznámiť žiakov (žiaci by mali odhadnúť význam piktogramu).

Báseň o včielke

*Naša milá včielka Pelka
nie je malá ani veľká.
Svoj košíček pevne zviaza,
zrnká peľu stále zbiera.*

*Aj prvákom v šlabikári
písmenká sa zbierať darí.
Pomáha im včielka Pelka
ani malá, ani veľká.*

Didaktické hry

Ja sa volám...

Cieľ hry: Naučiť sa mená svojich spolužiakov.

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Postupne každý povie svoje meno i meno svojich spolužiakov, ktorí sedia vedľa neho.

Prvý žiak povie: *Ja sa volám (napr. Petrík). Ako sa voláš ty?* S otázkou sa obráti na spolužiačku/spolužiaka po svojej pravej ruke.

Tá/Ten odpovie: *Ja sa volám (napr. Katka). Ty sa voláš (napr. Petrík).* Pozerá sa na spolužiaka po svojej ľavej ruke, ktorý ju/ho oslovil.

A *ako sa voláš ty?* Znova sa obráti s otázkou na spolužiaka/spolužiačku po svojej pravej ruke.

Takto sa postupne predstavia všetci žiaci.

Pavučina

Cieľ hry: Opakovať si mená svojich spolužiakov.

Pomôcka: kľbko vlny

Postup: Žiaci si sadnú do kruhu. Prvý žiak dostane do ruky kľbko vlny. Chytí jeho koniec a kľbko hodí niektorému spolužiakovi alebo spolužiačke, pričom povie: *Ja sa volám (napr. Petrík) a hádzem kľbko (napr. Katke).* Katka chytí vlnu tak, aby mohla hodiť kľbko inému spolužiakovi alebo spolužiačke.

Povie svoje meno a meno toho, komu kľbko hádže. Z vlny medzi žiakmi sa postupne vytvorí „pavučina“.

Písanie: Oboznámenie sa s písaním

Písanie, 1. zošit, vnútorná strana obálky a strana 1

Pojmy:

písanka, obálka písanky, strana písanky, obrázok (ilustrácia), značka (piktogram), meno žiaka

Ciele:

- ✓ oboznámiť sa s novými pojmi;
- ✓ orientovať sa v písanke;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strany

Obálka obsahuje užitočné informácie pre lepšiu orientáciu v písanke. V úvode vnútornej strany obálky sa nachádza krátka motivačná báseň, ktorú možno využiť pri rozcvičení ruky pred písaním. V písanke sú použité dva piktogramy, ktoré žiakom jednoduchým spôsobom naznačujú, aký písací prostriedok majú použiť. Pri piktograme ceruzky s perom zvolí pedagóg písací nástroj podľa aktuálnej situácie a rozhodne, či bude žiak písať ceruzkou alebo plniacim perom. V ďalšej časti sú opísané štruktúrne prvky písanky. Tieto prvky sa systematicky opakujú pri písaní každej časti písmen. Učiteľ má tak možnosť hneď na začiatku práce s písankou oboznámiť sa so systémom práce a jej jednotlivými časťami. V spodnej časti obálky je znázornená správna poloha písanky pri písaní pravákom aj ľavákom. Na druhej strane vnútornej obálky sa nachádza ukážka správneho sedenia pri písaní – pohľad spredu i z boku.

Na 1. strane sa nachádza ilustrácia dievčatka, prváčky, ktorá navodzuje tému škola.

Návrh didaktického postupu

Úvodnú ilustráciu na strane 1 môžeme využiť na motivačný rozhovor a rozvinúť s deťmi diskusiu o dievčatku, ktoré chodí do 1. triedy. Žiaci môžu túto prváčku pomenovať. Diskutujeme o tom, čo môže mať ukryté v aktovke. Žiaci pomenujú predmety, ktoré má prváčka na lavici, porovnajú ich so svojimi pomôckami na písanie. Žiakom vysvetlíme, čo sa budú prostredníctvom práce v písanke učiť, čo budú na to potrebovať.

Žiaci obťahujú farbičkami alebo ceruzkou rovné a krivé čiary nakresleného kvetu (využívame medzipredmetové vzťahy s matematikou). Nakoniec si kvietok vyfarbia. K celostranovej ilustrácii môžu žiaci dokresliť iné predmety, napríklad tie, ktoré sa nachádzajú v triede.

Titulná strana písanky ponúka žiakom možnosť označiť si ju svojím menom.

Škola. Predstavenie sa

Šlabikár Lipka® 1. časť, strany 2 – 3

Pojmy:

rozprávanie, veta, grafické znázornenie vety

Ciele:

- ✓ rozlíšiť v rozprávaní vetu;
- ✓ povedať vetu podľa grafického znázornenia;
- ✓ vedieť sa predstaviť spolužiakom;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať zrakové vnímanie detailov;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je tematicky zameraná na prvý deň v škole a cestu žiakov do školy. Je to nové prostredie, s ktorým sa žiaci postupne oboznamujú. Rozprávajú o postavách na obrázku i o svojich vlastných zážitkoch. Pri riešení úloh odporúčame vždy upozorniť žiakov na použité piktogramy.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 2

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 2, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ rozlíšiť v rozprávaní vetu;
- ✓ tvoriť vety s využitím vzoru.

Riešenie úlohy nadväzuje na prácu s ilustráciou. Žiaci si ju prezrú samostatne. Pomenujú Zuzku, Adama a ich rodičov. Bábätku v kočíku zatiaľ nedávajú meno, pomenujú ho až pri písmene V (dozvedia sa, že sa volá Eva). Pri tvorení viet o obrázku odporúčame využiť vzor vety, ktorý povie učiteľ. Pomôže tým žiakom naučiť sa tvoriť zmysluplné vety (neodporúčame začínať vetu slovami *Na obrázku vidím...*). Na správne tvorenie viet môže učiteľ žiakov naviesť otázkami, napríklad: *Kam prichádzajú deti? (Deti prichádzajú do školy.) Kto prišiel s Adamom a Zuzkou až ku škole? (S Adamom a Zuzkou prišli ku škole rodičia.)* Pri tvorení viet o obrázku odporúčame upozorniť žiakov na súvislosti medzi postavami na obrázku a jednotlivými časťami obrázka, tiež na detaily (napr. na lastovičky, výzdobu okien na budove školy, včielky, strom lípy, oblečenie detí i dospelých, výraz tváre...).

Vhodným spestrením práce s úlohou je znázornenie situácií z obrázka. Žiaci si môžu rozdeliť úlohy postáv na obrázku a pripraviť rozhovor, o čom sa môžu rozprávať postavy na obrázku.

Strana 2, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ porozprávať vlastný zážitok.

Žiaci rozprávajú o svojom prvom dni v škole. Povzbudzujeme ich v rozprávaní, prípadne im pomáhame otázkami. Spestrením práce s úlohou je porovnanie situácie na obrázku s reálnou situáciou v škole, ktorú žiaci navštevujú.

Strana 2, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ povedať svoje meno – predstaviť sa spolužiakom;
- ✓ tvoriť vety s využitím vzoru.

Žiaci si zopakujú predstavenie sa rodným menom i priezviskom. Odporúčame opäť využiť didaktické hry na spestrenie práce na vyučovacej hodine.

Sebahodnotenie

Učiteľ vysvetlí žiakom význam piatich bielych plôšok v spodnej lište každej strany šlabikára. Je to priestor na sebahodnotenie žiakov. Je znázornený ako päť dielikov včelieho plástu, pretože motivačnou postavičkou šlabikára je usilovná včielka. Žiaci môžu hodnotiť svoju úspešnosť i pocity pri riešení úloh v šlabikári i celkovej práce na vyučovacej hodine. Spôsob sebahodnotenia môže byť rôzny. Na začiatku odporúčame vyfarbovať dieliky ako body – čím lepšie sebahodnotenie, tým väčší počet vyfarbených dielikov včelieho plástu.

Strana 3, báseň **Prváčka lipka**

Žiak vie:

- ✓ počúvať s porozumením text básne, ktorú čítal učiteľ;
- ✓ odpovedať na otázky vzťahujúce sa k porozumeniu textu básne.

Báseň pomocou premien stromu lipy v ročných obdobiach hovorí o tom, čo všetko sa naučia prváci počas školského roka. Učiteľ prečíta žiakom celú báseň. V riadenom rozhovore odporúčame čítať báseň po slohách a použiť aj tieto otázky a úlohy:

Môžeme vidieť strom lipy aj pri našej škole?

Môžeš vidieť strom lipy cestou do školy?

Odporúčame prečítať druhú slohu básne.

V ktorom ročnom období padajú stromom listy?

V ktorom ročnom období je začiatok školského roka?

Kedy si prváci si sadajú prvýkrát do školských lavíc?

Povedz, čo bude robiť lipka z básne, keď budú prváci čítať prvé slová.

Odporúčame prečítať tretiu slohu básne.

Povedz, čo bude robiť lipka z básne, keď budú prváci písať prvé vety.

Povedz, čo budú čítať prváci, keď lipka z básne privíta leto.

Podľa individuálnych podmienok v triede sa žiaci môžu naučiť báseň naspamäť.

Grafické znázornenie vety

Obrázok včielky znázorňuje nové učivo – vyvodenie pojmu *veta* a *grafické znázornenie vety*. Učiteľ vysvetlí žiakom, že ich rozprávanie o ilustrácii, prípadne o zážitkoch z prvého dňa v škole, je tvorené pomocou viet. Vetami vyjadria to, čo chcú povedať. Veta je teda časť rozprávania. V prvej triede sa žiaci naučia vety čítať a písať. Kým však nepoznajú písmená, vetu budú mať znázornenú čiarou,

v ktorej je vyznačený začiatok a koniec vety. Grafické znázornenie vety je vyznačené v rámečku na žltom podklade. (Žltým podkladom a včielkou je vyznačené nové učivo v celom šlabikári.) Učiteľ žiakom vysvetlí, že modrý pásik v rukách včielky predstavuje čiaru – vetu. Napísaná čiaru v rámečku je znázornená veta, ktorá má začiatok (malá kolmá čiaru predstavujúca veľké písmeno na začiatku vety) a koniec (bodka za vetou). Grafické znázornenie vety odporúčame nakresliť na tabuľu ako vzor. Učiteľ môže povedať ľubovoľnú vetu a pritom kresliť čiaru.

Strana 3, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ tvoriť vety s využitím vzoru.

Pred začiatkom riešenia úlohy odporúčame, aby si žiaci prezreli piktogramy pri zadaní a pokúsili sa určiť, čo budú robiť v úlohe. Po prečítaní zadania učiteľom (alebo žiakom, ktorý vie čítať) žiaci pomenujú obrázky a individuálne ich zakrúžkujú. Pri tvorení viet o obrázkoch odporúčame využiť vzor vety uvedený pod obrázkami, ktorý prečíta učiteľ. Žiaci tvoria vety o obrázkoch, ktoré si zakrúžkovali. Učiteľ by nemal zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 3, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ vyznačiť správnu cestu bludiskom.

Pred začiatkom riešenia úlohy odporúčame, aby si žiaci prezreli piktogramy pri zadaní a pokúsili sa určiť, čo budú robiť v úlohe. Po prečítaní zadania učiteľom (alebo žiakom, ktorý vie čítať) žiaci farebnými čiarami vyznačia cestu do školy Adama, Zuzky a dievčatka. Školu vyfarbia podľa farebných bodiek. Odporúčame spoločne vyhodnotiť samostatnú prácu žiakov a individuálne ich pochváliť.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky podľa toho, na čo sa v sebahodnotení majú zamerať. Odporúčame sa zamerať na pocity pri práci so šlabikárom.

Didaktické hry

Bystré očka

Cieľ hry: Precvičiť zrakové vnímanie detailov obrázka.

Postup: Žiaci majú pred sebou otvorený šlabikár na dvojstrane 2 – 3.

Učiteľ povie: *Bystré očka má ten, kto prvý nájde na obrázku, (napr.) čo drží Zuzka v ruke.* Žiaci položia prst na časť obrázka, ktorú majú nájsť, a prihlásia sa o slovo, aby povedali odpoveď. Učiteľ sa môže spýtať napríklad aj na to, či sú na obrázku lastovičky, veverička, bábätko v kočiku, modrá strecha na škole...

Písanie: Krivá čiara, vodorovná čiara

Písanie, 1. zošit, strany 2 – 3

Pojmy:

krivá čiara, vodorovná čiara

Ciele:

- ✓ písať podľa predlohy krivú čiaru;
- ✓ písať podľa predlohy vodorovnú čiaru;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na kreslenie krivých a vodorovných čiar. Motivačné obrázky pomáhajú žiakom zvládnuť správny smer a tvar písania týchto čiar. Ponúkajú tiež možnosť rozhovoru, čím pomáhajú rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 2

Žiak vie:

- ✓ písať krivé čiary podľa vzoru.

Žiaci píšu farbičkami podľa pokynov učiteľa (farbu farbičiek si zvolia sami alebo to určí učiteľ).

Predtým, ako žiaci začnú čiary obťahovať (kresliť) je potrebné, aby učiteľ ukázal správny smer písacieho pohybu na tabuli (zľava doprava). Pripomenie žiakom, že kreslia od bodky po bodku. Pred samotným kreslením (písaním) je vhodné, aby si žiaci rozcvičili ruky a prsty – písanie do „vzduchu“ pomocou riekanky. Odporúčame použiť riekanky, ktoré sú na obálkovej strane písanky.

Obrázky zo strany možno využiť na úvodnú alebo priebežnú motiváciu. Žiaci môžu súčasne s písacím pohybom hovoriť, okolo ktorých obrázkov vedú krivú čiaru. Napríklad mačiatko sa k svojej mamičke dostane okolo kľbka, kocky, lopty. Nakreslenú krivú čiaru môžu viackrát obťahovať. Ikonky pri úlohách napovedajú, ktorý písací prostriedok možno zvoliť pri písaní tvarov.

Pri samotnom písaní (kreslení) dbáme na správne držanie ceruzky, správne sedenie a správnu polohu písanky (platí to i pri písaní na nasledujúcich stranách).

Sebahodnotenie

V dolnej časti strany sa nachádza sebahodnotiaci prvok – 5 buniek včelieho plástu určených na vyfarbenie. Spôsob sebahodnotenia si môže učiteľ určiť sám. Jedným zo spôsobov je ten, že si každý žiak vyfarbí plásty podľa toho, ako sám hodnotí svoj celkový výkon (všetky vyfarbené plásty predstavujú najlepší osobný výkon). Ďalší spôsob je taký, že každý plást predstavuje hodnotenie iného kritéria práce na strane – hodnotenie čiastkových výkonov (napr. správny tvar prípravných cvikov, dodržiavanie smeru písania, písanie bez gumovania, zachovanie medzier, plynulosť, ...). Učiteľ si môže zvoliť kritériá, ktoré preferuje v svojej práci, taktiež farby, akými budú žiaci jednotlivé plásty vyfarbovať. Pri tomto spôsobe sebahodnotenia je však potrebné, aby učiteľ sebahodnotiaci proces riadil pokynmi. Tento spôsob je z tohto dôvodu časovo náročnejší.

Strana 3

Žiak vie:

- ✓ písať rovné čiary podľa vzoru.

Strana je zameraná na písanie vodorovných čiar. Žiaci píšu farbičkami podľa pokynov učiteľa (farbu farbičiek si zvolia sami alebo to určí učiteľ). Predtým, ako žiaci začnú čiary obťahovať (kresliť), je potrebné, aby učiteľ ukázal správny smer písacieho pohybu na tabuli (zľava doprava). Pripomenie žiakom, že kreslia od bodky po bodku.

Ako vzor slúžia nakreslené čiary od chlapčeka k turistickým značkám. Dané čiary môžu obtiahnuť a pokračovať v kreslení pri ďalších ilustráciách. Pred každým samotným kreslením môžu pomenovať ilustrácie a povedať, ktorým smerom budú kresliť danú čiaru, teda odkiaľ kam.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa (uvedených v poznámkach k strane 2). Môže byť zamerané na dodržiavanie plynulosti a medzier medzi nakreslenými čiarami.

Trieda. Veta. Slovo

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 4 – 5

Pojmy:

rozprávanie, veta, slovo, znázornenie slov vo vete

Ciele:

- ✓ rozlíšiť vetu a slovo;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať zrakové vnímanie detailov;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Na dvojstrane je zobrazená situácia v bežnej triede, ktorá je už žiakom známa. Jednou zo žiačok je Zuzka. Prostredníctvom práce s obrázkom môže učiteľ oboznámiť žiakov nielen s prostredím triedy, ale aj s pravidlami správania sa v triede a v škole. Pri riešení úloh odporúčame upozorniť žiakov na použité piktogramy.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 3

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 4, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na obrázku;
- ✓ identifikovať *slovo* v hovorenej reči;
- ✓ rozlíšiť pojmy *slovo* a *veta* (s pomocou učiteľa).

Žiaci si najskôr prezrú celostranovú ilustráciu a pomenujú predmety na obrázku. Aby si uvedomili rozdiel medzi slovom a vetou, odporúčame pýtať sa na detaily ilustrácie tak, aby učiteľ otázkou priviedol žiakov k odpovedi jedným slovom, napríklad: *Čo je položené na stole pred tabuľou? (Kniha.)* *Čo má Zuzka obuté na nohách? (Prezuvky.)*

Učiteľ vysvetlí žiakom, že pomenovaním predmetu (alebo postavy) povedia *slovo*. Ak sa chcú o predmete dozvedieť viac (napríklad, na čo slúži), musia povedať *vetu*. Vety o predmetoch tvoria žiaci v druhej časti úlohy. Odporúčame opäť zdôrazniť rozdiel medzi slovom a vetou (na vyjadrenie toho, na čo ktorý predmet slúži, nestačí iba jedno slovo, musia povedať celú vetu). Spätnou väzbou k pochopeniu rozdielu medzi slovom a vetou, môže byť didaktická hra *Drep – skok*.

Strana 4, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ tvorí jednoduché vety na danú tému;

- ✓ vyjadriť svoj názor.

Žiaci tvoria vety o tom, čo sa deje v triede na obrázku. Učiteľ ich upozorní na to, že tvoria vety, nehovoria iba samostatné slová. Podľa potreby si môžu na tabuli precvičiť grafické znázornenie vety.

Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o poriadku v triede, prečo je dôležité mať veci usporiadané a pod. Rozšírením úlohy môže byť vytvorenie si vlastných pravidiel dodržiavania poriadku v triede.

Strana 4, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ tvoriť jednoduché vety na danú tému;
- ✓ vyjadriť svoj názor.

Žiaci porovnávajú svoju triedu s triedou na obrázku a navrhnu, čo by ešte chceli (prípadne nechceli) mať v svojej triede. Svoje návrhy sa pokúsia zdôvodniť.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení hodnotiť svoju úspešnosť pri pomenovávaní predmetov na obrázku triedy.

Strana 5, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na obrázku;
- ✓ identifikovať *slovo* v hovorenej reči;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa zadania;
- ✓ rozlíšiť pojmy *slovo* a *veta* (s pomocou učiteľa).

Žiaci pomenujú obrázky. Pripomenieme im, že pomenovaním predmetu na obrázku povedia slovo. Žiaci samostatne spoja farebnými čiarami dvojice obrázkov, ktoré patria k sebe. Dvojice slov použijú vo vetách. Pri tvorení viet o obrázkoch odporúčame využiť vzor vety, ktorý povie učiteľ (a teda tvoriť vety s tromi slovami, napríklad *Mám nové strúhadlo.*). Pomôže tým žiakom naučiť sa tvoriť zmysluplné vety. Samozrejme, žiaci môžu tvoriť aj viacslovné vety, napríklad: *Zlomenú ceruzku zastrúhame strúhadlom.* Učiteľ by nemal zabudnúť na spoločné vyhodnotenie práce a individuálnu pochvalu žiakov.

Strana 5, úloha 5

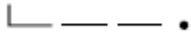
Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na obrázku;
- ✓ identifikovať *slovo* v hovorenej reči;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa zadania;
- ✓ rozlíšiť slová vo vete.

Žiaci pomenujú predmety na obrázku. Nakreslia krúžok (alebo inú značku) pri tých predmetoch, ktoré patria do školskej aktovky. O vyznačených obrázkoch povedia vety. Pri tvorení viet o obrázkoch odporúčame využiť vzor vety, ktorý je uvedený v šlabikári: *Mám novú aktovku.*

Žiakov upozorníme na včielku vedľa úlohy. Spýtame sa ich, či vedia, čo drží včielka. Predpokladáme, že povedia *nožnice* a *farebný pásik*, ktorý znázorňuje vetu. Žiakov upozorníme na to, že včielka túto „vetu“ strihá. Vysvetlíme im, že to robí zámerne, aby prvákov naučila, že každá veta je vytvorená zo

slov. Rozdelenie vety na slová im vysvetlíme pomocou vety: *Mám novú aktovku*. Každé slovo povieme samostatne, potom plynulo vyslovíme celú vetu. Žiaci spoločne spočítajú slová a porovnajú ich s časťami pásika, ktorý strihá včielka. Vysvetlíme im, že včielka rozdelila vetu na slová. Žiakom povieme, že začiatok vety a bodka na jej konci sú rovnaké ako pri znázornení celej vety jednou čiarou. Veta, ktorá je znázornená v šlabikári, má 3 slová. Vety s tromi slovami tvorili o obrázkoch. Grafické znázornenie vety s tromi slovami napíšeme na tabuľu.

Žiaci tvoria rôzne trojslovné vety, pri každej postupne ukazujú čiary znázorňujúce jednotlivé slová. Samostatnú prácu spoločne vyhodnotíme a žiakov pochválime.

Strana 5, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ porovnať dva obrázky a vyznačiť rozdiely.

Žiakom vysvetlíme spôsob práce pri hľadaní rozdielov. Upozorníme ich, že rozdiely budú značiť iba na jednom obrázku (obrázok vpravo), aby sa im práca ľahšie kontrolovala. Po nájdení a vyznačení piatich rozdielov na obrázkoch, žiaci vyfarbia jeden obrázok (aj oba obrázky, ak zvýši čas).

Riešenie: hračka (auto), tvar zapínania aktovky, tvar pera v peračníku, tvar vodových farieb, počet kníh vedľa aktovky.

Rozširujúcou aktivitou pri tejto úlohe môže byť rozhovor o tom, čo žiaci zvyčajne majú v aktovke a či je pre nich dôležité mať poriadok v aktovke.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť samostatnej práce pri tvorení viet v úlohe 5.

Didaktické hry

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť rozlišovanie pojmov *slovo* a *veta*.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová alebo vety. Keď povie vetu, žiaci urobia drep. Keď povie slovo, žiaci vyskočia. Hra umožňuje okamžitú spätnú väzbu k pochopeniu rozdielu medzi slovom a vetou. Napríklad učiteľ povie: *Katka má nové farbičky*. (Vtedy žiaci spraví drep, lebo povedal vetu.)

Farbičky (Vtedy žiaci vyskočia, lebo učiteľ povedal slovo.)

Vláčik

Cieľ hry: Precvičiť rozlišovanie pojmov *slovo* a *veta*.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do Krajiny múdrych detí. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Potom učiteľ povie ďalšie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie vetu*. Žiaci postupne hovoria vety a sadajú si do svojej lavice. Tí žiaci, ktorí nevedia pohotovo vymyslieť slovo alebo vetu, majú viac pokusov, prípadne im pomôžu spolužiaci. Dôležité je, aby všetci mali pocit úspešnosti a radosť z hry.

Písanie: Krivá čiara, vodorovná čiara – opakovanie

Písanie, 1. zošit, strany 4 – 5

Pojmy:

krivá čiara, vodorovná čiara

Ciele:

- ✓ precvičiť písanie krivých a rovných čiar;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou krivých a rovných čiar;
- ✓ rozvíjať zrakové vnímanie detailov;
- ✓ rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na kreslenie krivých čiar (uzavretých i otvorených). Žiaci dokresľujú obrázky pomocou krivých a rovných čiar. Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov.

Návrh didaktického postupu

Písanie, zošit 1, strana 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ kresliť a písať správne krivé a rovné čiary.

Žiaci dokresľujú špagátiky na balónoch, môžu dokresliť aj ďalšie balóny. Šašovi dokresľujú chýbajúce balóny. Žiaci môžu i obťahovať už nakreslené tvary. Vedľa obrázka šaša si môžu nakresliť nového šaša podľa vzoru alebo svojho vlastného šaša. Na záver si môžu obrázky vyfarbiť sami alebo podľa zadania učiteľa.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správne tvary krivých čiar.

Písanie, zošit 1, strana 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ kresliť a písať správne krivé a rovné čiary.

Strana je zameraná na opakovanie – precvičenie kreslenia rovných a krivých čiar (uzavretých, otvorených). Motivačné rozprávanie môže vychádzať z témy lúka a život na lúke, rozhovor na danú tému pomáha rozvíjať komunikačné spôsobilosti žiakov. Žiaci obťahujú už nakreslené tvary a dokresľujú chýbajúce časti – hříbiky (hlúbiky a hlávky), slimačiu ulitu, lienkine bodky, húsenicu, žilky na listoch. Pri dokresľovaní ulity upozorníme deti na smer kreslenia od bodky smerom von.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správne tvary krivých a rovných čiar na obrázkoch.

Rozprávka o repe

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 6 – 7

Pojmy:

rozprávka, postavy v rozprávke

Ciele:

- ✓ počúvať s porozumením;
- ✓ rozprávať podľa série obrázkov;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať prezentačné zručnosti;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je tematicky zameraná na počúvanie rozprávky a jej následné rozprávanie podľa série obrázkov ako obrázkovej osnovy.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 4

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 6, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ počúvať rozprávku;
- ✓ porovnať počutý dej s obrázkami na ilustrácii (s pomocou učiteľa);
- ✓ dokončiť rozprávku vlastnými slovami;
- ✓ rozprávať vlastné skúsenosti.

Žiakom prečítame veršovanú *Rozprávku o repe*. Môžeme im ukazovať, ktorú časť textu rozprávky práve čítame. Žiaci sledujú obrázky v šlabikári. Po prečítaní posledného verša na strane 6 vyzveme žiakov, aby dopovedali koniec rozprávky. Predpokladáme, že žiaci rozprávku poznajú. Potom prečítame záverečnú slohu rozprávky na strane 7. Žiaci pozorujú posledný obrázok rozprávky a povedia, čo na ňom chýba. Rozširujúcou aktivitou môže byť vymenovanie postáv rozprávky (v poradí, ako išli pomáhať dedkovi) alebo čítanie veršov rozprávky v rozhádzanom poradí (žiaci určujú, na ktorom obrázku je konkrétna časť deja zobrazená). Odporúčame dať žiakom priestor na vyjadrenie pocitov z rozprávky.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na svoje odpovede na otázky o rozprávke.

Strana 7, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ dokresliť chýbajúcu časť obrázka;

- ✓ povedať rozprávku podľa série obrázkov (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr povedia, čo budú dokresľovať do obrázka, ktorý znázorňuje záver rozprávky. Potom samostatne dokreslia repu a celý obrázok vyfarbia.

Pri hovorení rozprávky podľa obrázkov odporúčame, aby učiteľ najskôr vysvetlil žiakom, že rozprávku nemusia hovoriť iba vo veršoch, ako je napísaná v šľabikári, ale môžu ju porozprávať svojimi slovami. Aby na nič nezabudli, budú postupovať podľa obrázkov. Obrázky slúžia ako osnova rozprávky. Pri rozprávaní dbáme na to, aby žiaci tvorili zmysluplné vety.

Strana 7, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ pomenovať obrázky;
- ✓ vybrať z obrázkov jeden, ktorý nepatrí do kategórie danej ostatnými obrázkami.

Žiaci sa pokúsia vysvetliť pomocou piktogramov, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame (prípadne čítajú žiaci, ktorí vedú čítať) presné zadanie úlohy. Žiaci postupne pomenujú všetky obrázky v riadkoch. Povedia, čo obrázky spája, ktorý z obrázkov do skupiny nepatrí. Svoje rozhodnutie zdôvodnia.. Nesmieme zabudnúť na individuálnu pochvalu žiakov.

Riešenie: obrázky predstavujú postavy z rozprávky, zvieratká, ktoré sa vyskytujú u nás, záhradné náradie). V prvom riadku žiaci prečiarknu gašparka, v druhom riadku prečiarknu hlavu krokodíla, v treťom riadku prečiarknu tenisovú raketu.

Strana 7, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ priradiť správne dvojice obrázkov;
- ✓ tvoriť vety s daným počtom slov.

Žiaci pomenujú obrázky a farebne obtiahnu čiary, ktoré spájajú dvojice obrázkov. Precvičujú si tým jemnú motoriku. Riešenie úlohy tiež umožňuje využitie medzipredmetových vzťahov. Žiaci pomenujú dvojice obrázkov a vytvoria vety podľa vzoru.

Strana 7, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ zahrať určenú postavu z rozprávky (s pomocou učiteľa).

Žiaci sa dohodnú, kto bude predstavovať postavy z rozprávky a jednoduchým spôsobom zahrajú rozprávku ako divadlo. Odporúčame vytvoriť viac skupín „hercov“, aby mal každý žiak šancu hrať v rozprávke.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej vyhodnotení vyfarbia dieliky určené na sebahodnotenie. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť samostatnej práce pri tvorení viet v úlohe 4.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť orientáciu v deji rozprávky, logické myslenie a pamäť.

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ im dáva otázky týkajúce sa Rozprávky o repe. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Odpovedajú iba kývaním hlavy, nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ, napríklad: *Pomohla babka dedkovi ťahať repku? Vytiahli repku iba dedko s babkou? Pomohla dedkovi pri ťahaní repky aj líška?*

Hádaj, na čo myslím

Cieľ hry: Precvičiť orientáciu v deji rozprávky a pamäť.

Postup: Učiteľ alebo vybraný žiak dá otázku ostatným žiakom, tí hádajú odpoveď. Otázky by sa mali týkať deja Rozprávky o repe, napríklad: *Je to malé, chlpaté, pri ťahaní repky sa držalo psíčka. Hádate, na čo myslím?* Žiak, ktorý uhádne, pôjde dávať ďalšie hádanky (ak sa učiteľ so žiakmi vopred nedohodnú na inom postupe striedania sa).

Písanie: Sklonová čiara

Písanie, 1. zošit, strany 6 – 7

Pojem:

sklonová čiara

Ciele:

- ✓ písať správne tvary sklonových čiar;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou sklonových čiar;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania sklonových čiar. Na dvojstrane sa písanie sklonových čiar precvičuje najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok dažďa slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním. Žiaci môžu pozorovať tvar sklonovej čiary v svojom okolí. Obrázok s udicami je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok ježka slúži na upevnenie si písania nového tvaru zábavným spôsobom. Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 6

Žiak vie:

- ✓ písať sklonové čiary podľa vzoru.

Pred písaním si žiaci rozcvičia ruku a pripravujú sa na písanie tak, že obťahujú a dokresľujú farbičkami tvary na hornej ilustrácii. Tvary môžu obťahovať viackrát. Skôr než žiaci začnú písať sklonové čiary, vysvetlíme im smer písania – v smere šípky zhora nadol. Pripomenieme im, aby písali od bodky po bodku. Ako písací nástroj si môžu zvoliť ceruzku ale i farbičky. Žiaci píšu podľa vzoru na začiatku riadka (nachádzajú sa tam dva tvary). Pre ľaváka je vzor na konci riadka. Vzorové tvary si môžu pred samotným písaním obťahovať. Žiaci, ktorým sa mimoriadne darí, môžu skúsiť písať perom.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na plynulosť písania sklonových čiar – písanie jedným ťahom a na správny sklon tvarov.

Strana 7

- ✓ písať sklonové čiary podľa vzoru.

Strana je zameraná na pokračovanie písania sklonových čiar. V hornej časti strany si môžu pred samotným písaním rozcvičiť ruku obťahovaním a dokresľovaním udíc (čiara a vlnovka). Na strane sa nachádzajú menšie tvary sklonových čiar, ako boli na predchádzajúcej strane. Žiakom pripomenieme smer písania. V prvých štyroch riadkoch píšú podľa vzoru. V posledných dvoch píšú sami (voľne) na základe predchádzajúceho nácviku. V pravej dolnej časti sa nachádza ilustrácia, kde žiaci využijú osvojený písaný tvar sklonovej čiary v najmensej veľkosti. Žiaci nemajú pocit, že píšú, ale že dokresľujú, dotvárajú obrázok, v tomto prípade ježkove pichliače a dážd'.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na hodnotenie plynulosti písania sklonových čiar – sklon tvarov a dodržiavanie správnej veľkosti medzier medzi čiarami.

Ráno u nás doma. Hláska a písmeno A

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 8 – 9

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **a** na začiatku slova a na vyvodenie grafickej podoby písmena **A**.

Žiaci sa po prvýkrát stretávajú s týmto typom strany v šlabikári.

Úvodná (motivačná) ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém. Súčasťou ilustrácie je veľký tlačný tvar písmena **A** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Ilustrácia i motivačná báseň dávajú žiakom priestor na rozprávanie o tom, ako vyzerá ráno u nich doma, kto ich vodí do školy, či sa do školy tešia...

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť. Žiakov upozorníme na piktogramy pri úlohách.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na motivačnej ilustrácii:

- slová s hláskou **a** na začiatku slova: *Adam, album, autá, aktovka;*
- slová s hláskou **a** na konci slova: *Zuzka, izba, stolička, lopta, bábika, knižnica, miska, fialka, kvetina, záclona.*

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 5 a 6

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 8, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – v pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ vyjadriť svoj vzťah k rodine, k súrodencom.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o obrázku podľa pokynov. Pokyny dáva najskôr učiteľ, postupne ich môžu tvoriť žiaci. Pri rozprávaní o obrázku sa zameriame na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené osoby a predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **a** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vo vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov). Vety alebo slovné spojenia môžu byť zábavné, aby žiaci mali radosť z vymýšľania a každý zažil pocit úspechu.

Strana 8, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ v praktickej činnosti rozoznať hlásku od písmena;
- ✓ čítať tlačенý tvar písmena **A** podľa predlohy.

Žiakov najskôr upozorníme na piktogramy pri úlohe a vysvetlíme im, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Vysvetlíme im, že tak, ako sa dá znázorniť čiarami veta (alebo slová vo vete), dá sa znázorniť (zapísať) aj každá hláska v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo napísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **a** je zapísaná písmenom **A**. Žiakom vysvetlíme, že ak v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **a** na začiatku slova, aj písmeno **A** je napísané na začiatku čiary znázorňujúcej slovo.

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku je Adam. Na začiatku slova Adam počujeme hlásku a. Prečítame: Adam, A.

Na obrázku je album. Na začiatku slova album počujeme hlásku a. Prečítame: album, A.

Na obrázku je auto. Na začiatku slova auto počujeme hlásku a. Prečítame: auto, A.

Na obrázku je aktovka. Na začiatku slova aktovka počujeme hlásku a. Prečítame: aktovka, A.

Včielka ponúka žiakom rozširujúcu úlohu, ktorú žiaci riešia spoločne, aby mal každý možnosť zažiť pocit úspechu zo správne vyriešenej úlohy.

Riešenie: V slove *aktovka* počujeme hlásku *a* na začiatku aj na konci slova.

Strana 8, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu písmena **A**;
- ✓ vymyslieť a povedať, o čom sa mohli včielky rozprávať.

Úlohu odporúčame zaradiť na záver hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Keď zistia riešenie (za kým išla včielka), v skupinkách (dvojiciach) vymýšľajú rozhovor včielky a včelej kráľovnej. Niektoré skupinky žiakov môžeme vyzvať, aby prezentovali svoje nápady pred celou triedou.

Riešenie: Včielka išla za včelou kráľovnou.

Strana 8, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **A** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačenej tvar písmena **A**. Odporúčame najskôr precvičiť písanie na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame, aby sa žiaci zamerali najmä na hodnotenie tvorenia viet o obrázku v úlohe 1.

Strana 9, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ nájsť na obrázku dvojicu rovnakých áut.

Žiaci si prezrú piktogramy a pokúsia sa vysvetliť, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame (prípadne čítajú žiaci, ktorí vedú čítať) presné zadanie úlohy. Po vysvetlení postupu žiaci pracujú samostatne: určujú dvojicu rovnakých tvarov áut a vyfarbia každú dvojicu inou farbou. Cieľom úlohy je precvičiť a rozvíjať zrakové vnímanie detailov, ktoré je potrebné i pri rozlišovaní tvarov písmen. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 9, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť hlásku a písmeno;
- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ písať tlačenej tvar písmena **A** podľa predlohy;
- ✓ určiť počet slov vo vete (s pomocou učiteľa).

Žiaci môžu povedať pomocou piktogramov zadanie úlohy. Potom spoločne pomenujú obrázky (aby sme mali istotu, že každý žiak pomenuje obrázok správne) a určia prvú hlásku slova. Do rámčeka napíšu písmeno **A**. V ďalšej časti riešenia úlohy žiaci tvoria vety o obrázku. Odporúčame, aby si každý žiak vybral aspoň jeden obrázok, o ktorom vymyslí vetu a určí počet jej slov. Spetrením práce môže byť tvorenie zábavných alebo nezmyselných viet o obrázkoch.

Strana 9, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačenej tvar písmena **A**;
- ✓ určiť hlásku **a** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **a** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **A**. Odporúčame, aby spoločne pomenovali obrázky (*aktovka, akvárium*) a vymysleli ďalšie slová, ktoré sa začínajú hláskou **a**. Jedno slovo znázornia pomocou obrázka (napr. *auto*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť samostatnej práce pri hľadaní dvojíc áut v úlohe 1.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku slova, najviac ich však musí byť s hláskou **a**. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **a** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Písanie: Horný zátrh

Písanie, 1. zošit, strany 8 – 9

Pojem:

horný zátrh

Ciele:

- ✓ písať správny tvar horného zátrhu;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou horného zátrhu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania horného zátrhu. Na dvojstrane sa písanie horného zátrhu precvičuje najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok trpaslíka s čakanom slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, opakovanie písania tvaru sklonovej čiary ako prípravu na písanie horného zátrhu (čiapka trpaslíka). Obrázok trpaslíkov s kahancami je určený na zopakovanie si písania tvarov čiar. Obrázok Snehulienkinej sukne slúži na upevnenie si písania nového tvaru zábavným spôsobom. Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 8

Žiak vie:

- ✓ písať horný zátrh podľa vzoru.

Žiaci si na tejto strane osvojujú nácvik písania správneho tvaru horného zátrhu. V hornej časti strany si môžu pred samotným písaním rozcvičiť ruku obťahovaním a dokresľovaním čiapok trpaslíkov (horný zátrh) a násad kladíviek (sklonové čiary), prípadne chýbajúcich častí tváričiek trpaslíkov. Učiteľ môže využiť túto časť práce na rozhovor o tom, akú náladu môžu mať trpaslíci a akým spôsobom sa dá znázorniť.

Žiaci píšu horné zátrhy podľa vzorov, ktoré môžu obťahovať. Pri písaní učiteľ dbá na správne sedenie žiakov i na to, aby držali správne ceruzku, mali správne nasmerovanú písanku a písali uvoľnenými pohybmi.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správnosť písaných tvarov, najmä dodržanie tvaru horný záhyb v hornej časti precvičovaného tvaru.

Strana 9

Žiak vie:

- ✓ písať horný zátrh podľa vzoru.

Strana je venovaná písaniu horných zátrhov v zmenšenej veľkosti. Pred samotným písaním si žiaci rozcvičia ruku pri obťahovaní a dokresľovaní ilustrácie, ktorá môže slúžiť i na motivačné rozprávanie (Snehulienka a sedem trpaslíkov). Žiaci obťahujú a dokresľujú lampáše trpaslíkov (horné zátrhy, sklonové, vodorovné a zvislé čiary). Žiakom pripomenieme, aby písali od bodky po bodku v smere šípky. V pravej dolnej časti dokresľujú vzor Snehulienkiných šiat s využitím zmenšeného tvaru – horného zátrhu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení na konci práce so stranou zamerať nielen na dodržiavanie správnych tvarov písmen, ale aj na niektoré prejavy správania sa žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Mačka a mačiatka. Hláska a písmeno M

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 10 – 11

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **m** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **M** a spojenie hlások **m** a **a** do slabiky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Je vhodná na využitie medzipredmetových vzťahov a plnenie cieľov prierezových tém. Súčasťou ilustrácie je veľký tlačný tvar písmena **M** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Ilustrácia i motivačná báseň dávajú žiakom priestor na rozprávanie o tom, či majú doma nejaké zvieratko a ak áno, ako sa oň starajú.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **m** na začiatku slova: *mačka, mačiatko, miska, motýľ, mravec;*
- slová s hláskou **m** na konci slova: *dom, strom.*

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 7 a 8

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 10, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety (s pomocou učiteľa);
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov ;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ vyjadriť svoj vzťah k zvieratám.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o obrázku podľa pokynov. Pokyny dáva najskôr učiteľ, postupne ich môžu tvoriť žiaci. Pri rozprávaní o obrázku sa zameriame na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené osoby a predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **m** na začiatku, prípadne na konci slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov). Vety alebo slovné spojenia môžu byť zábavné, aby žiaci mali radosť z vymýšľania a každý zažil pocit úspechu.

Strana 10, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **m** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ čítať tlačенý tvar písmena **M** podľa predlohy.

Žiakov najskôr upozorníme na piktogramy pri úlohe a vysvetlíme im, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Opäť im vysvetlíme, že sa dá znázorniť (zapísať) nielen veta a slovo, ale aj každá hláska v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo napísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **m** je zapísaná písmenom **M**. Pretože v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **m** na začiatku slova, aj písmeno **M** je napísané na začiatku čiary znázorňujúcej slovo.

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku je misa. Na začiatku slova misa počujeme hlásku m. Prečítame: misa, M.

Na obrázku je mačička. Na začiatku slova mačička počujeme hlásku m. Prečítame: mačička, M.

Na obrázku je mravec. Na začiatku slova mravec počujeme hlásku m. Prečítame: mravec, M.

Na obrázku je motýľ. Na začiatku slova motýľ počujeme hlásku m. Prečítame: motýľ, M.

Včielka ponúka žiakom rozširujúcu úlohu, ktorú žiaci riešia spoločne, aby mal každý možnosť zažiť pocit úspechu zo správne vyriešenej úlohy.

Riešenie: K obrázkom *misa* a *mačička* nakreslia značku (napr. farebný krúžok), pretože majú na konci slova hlásku **a**.

Strana 10, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen **A** a **M**;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia.

Úlohu môžeme zaradiť na záver vyučovacej hodiny. Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, potom pracujú samostatne. Po vyfarbení maľovaniek žiaci tvoria vetu podľa grafickej schémy pod každým obrázkom (napríklad: *Mačka spí. Mačka sedí. Mačka živa. Myška je malá. Myška je sivá. Myška sa smeje...*). Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 10, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **M** podľa predlohy.

Žiaci do riadka píšu tlačенý tvar písmena **M**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na písanie správnych tvarov písmena **M** v úlohe 3.

Strana 11, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku slova.

Žiaci môžu povedať pomocou piktogramov zadanie úlohy. Potom spoločne pomenujú obrázky (aby sme mali istotu, že každý žiak pomenuje obrázok správne) a určia prvú hlásku slova. Tie obrázky, ktoré majú na začiatku slova hlásku **m**, označia napríklad krúžkom.

Strana 11, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **m** a **a** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázku;
- ✓ spojiť hlásky **m** a **a** do slabiky;
- ✓ čítať tlačené tvary písmen **M** a **A**.

Žiakom prečítame zadanie úlohy. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Postupujeme presne podľa viet v zadaní úlohy. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*motýľ* – **m**, *auto* – **a**), hlásky spoja do slabiky **ma**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená ružovou farbou (*myš* – **m**, *aktovka* – **a**). Keď žiaci vedia spojiť hlásky **m** a **a** do slabiky, riešia včielkinu úlohu: prečítajú písmená pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabiky.

Strana 11, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena **M**;
- ✓ určiť hlásku **m** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **m** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **M**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*macík*, *mravec*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **m** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *misa*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť pri spájaní hlások do slabiky v úlohe 5.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku slova, najviac ich však musí byť s hláskou **m**. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **m** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova a rozlíšenie hlások **a** a **m**.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s hláskami **a** alebo **m** na začiatku slova. Keď je na začiatku slova hláska **a**, žiaci vyskočia, keď je na začiatku slova hláska **m**, urobia drep.

Návrh slov: aktovka, atrament, mravec, mláka, mravenisko, akvárium, Afrika, Alenka, Miško, Martin, múrik, motorka, anjel, august, marec, mačiatko, mrkva...

Písanie: Dolný zátrh

Písanie, 1. zošit, strany 10 – 11

Pojem:

dolný zátrh

Ciele:

- ✓ písať správny tvar dolného zátrhu;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou dolného zátrhu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania dolného zátrhu. Motivačný obrázok horára, ktorý kope jamy na stromčeky, slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie dolného zátrhu (vykopané jamy). Obrázok strechy je určený na zopakovanie si písania nového tvaru v zmenšenej veľkosti. Obrázok ryby slúži na upevnenie si písania nového tvaru na zábavnom obrázku. Na dvojstrane sa písanie dolného zátrhu precvičuje najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú.

Obrázky poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 10

Žiak vie:

- ✓ písať dolný zátrh podľa vzoru.

Na tejto strane sa žiaci učia písať dolný zátrh. Na hornej ilustrácii sú dolné zátrhy ukryté ako jamy, ktoré kope horár, aby zasadil stromčeky. Žiaci si obťahovaním a dokresľovaním tvarov rozcvičia ruku pred písaním. Môžu dokresliť i slnko a strom (sklonové čiary).

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na hodnotenie správnosti tvarov (sklonová čiara a oblúk), ktoré tvoria dolný zátrh.

Strana 11

Žiak vie:

- ✓ písať dolný zátrh podľa vzoru.

Na danej strane si žiaci precvičujú písanie dolného zátrhu. Na motivačnej ilustrácii dokresľujú farbičkami vzor strechy – škridle ako dolné zátrhy. Tvary nielen dokresľujú, ale ich aj obťahujú. Nad strechou obťahujú oblaky (ovály). Optimálnu veľkosť a medzery medzi tvarmi uľahčujú žiakom bodky pod hornou linajkou. V posledných dvoch riadkoch píšu sami (voľne) na základe predchádzajúceho nácviku. V pravom dolnom obrázku dokresľujú rybe šupiny. Sú to navzájom spojené dolné zátrhy, tvarovo musia byť správne. Žiaci sa môžu pokúsiť písať ich bez prerušenia písacieho pohybu.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Môžu sa zamerať na hodnotenie správnej šírky tvaru dolného zátrhu.

Oberačka v sade. Hláska a písmeno O

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 12 – 13

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **o** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **O** a spojenie hlások **m** a **o** do slabiky.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti) a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Téma jesennej oberačky je deťom blízka, už v predškolskom veku vedeli, ktoré ovocie dozrieva a oberá sa v jeseni. Téma vzájomnej pomoci v rodine so starými rodičmi a vnúčatami poskytuje možnosti na rozprávanie žiakov o svojom vzťahu k rodine.

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačенý tvar písmena **O** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **o** na začiatku slova: *oberačka, ovocie, orechy, osa*;
- slová s hláskou **o** na konci slova: *dedko, jablko*.

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 9 a 10

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 12, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – v pomenovaniach častí obrázka;

- ✓ vyjadriť svoj vzťah k pomoci v rodine.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o obrázku podľa pokynov. Pri rozprávaní o obrázku sa zameriame na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené osoby a predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **o** na začiatku (alebo na konci) slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať v záhrade pri obračke.

Strana 12, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **o** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť hlásku a písmeno;
- ✓ čítať tlačенý tvar písmena **O** podľa predlohy.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, akú hlásku počujú na začiatku slova. Opäť im vysvetlíme, že sa dá znázorniť (zapísať) nielen veta a slovo, ale aj každá hláska v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo zapísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **o** je zapísaná písmenom **O**. Pretože v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **o** na začiatku slova, aj písmeno **O** je zapísané na začiatku čiary znázorňujúcej slovo.

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku je orech. Na začiatku slova orech počujeme hlásku o. Prečítame: orech, O.

Na obrázku je ovečka. Na začiatku slova ovečka počujeme hlásku o. Prečítame: ovečka, O.

Na obrázku je opica. Na začiatku slova opica počujeme hlásku o. Prečítame: opica, O.

Na obrázku je opasok. Na začiatku slova opasok počujeme hlásku o. Prečítame: opasok, O.

Strana 12, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **o** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Žiakom najskôr vysvetlíme postup riešenia úlohy, žiaci by mohli porovnať rozdiel medzi touto a predchádzajúcou úlohou (v úlohe *HODINY* vyberú a vyfarbia správne písmeno).

Žiaci môžu povedať:

Na obrázku sú okuliare. Na začiatku slova okuliare počujeme hlásku o. Vyfarbené je písmeno O.

Na obrázku je anjel. Na začiatku slova anjel počujeme hlásku a. Vyfarbíme písmeno A.

Na obrázku je mrkva. Na začiatku slova mrkva počujeme hlásku m. Vyfarbíme písmeno M.

Na obrázku je okno. Na začiatku slova okno počujeme hlásku o. Vyfarbíme písmeno O.

Strana 12, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačného písmena **O** podľa predlohy.

Žiaci píšú do riadka tlačný tvar písmena **O**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakom priebežne udeľujeme pochvaly za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na úspešnosť pri tvorení viet k úvodnej ilustrácii.

Strana 13, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen.

Žiaci sa pokúsia vysvetliť pomocou piktogramu, čo budú robiť v úlohe. Potom im učiteľ prečíta presné zadanie úlohy. Po vysvetlení postupu žiaci samostatne vyfarbia orechy s rovnakými písmenami rovnakou farbou. Nesmieme zabudnúť na spoločné vyhodnotenie samostatnej práce a na individuálnu pochvalu všetkých žiakov.

Strana 13, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **m** a **o** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ spájať hlásky **m** a **o** do slabiky;
- ✓ čítať tlačené tvary písmen **M** a **O**.

Pri riešení úlohy odporúčame postupovať ako pri úlohe 5 na strane 11. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená ružovou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*mesiac* – **m**, *orech* – **o**), hlásky spoja do slabiky **mo**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou (*mravec* – **m**, *ovečka* – **o**). Keď žiaci vedia spojiť hlásky **m** a **o** do slabiky, dopíšu prvé písmená slov do okienok pod obrázkami. Rozširujúcou úlohou môže byť prečítanie písmen pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík. Žiaci môžu pokračovať *včielkinou úlohou*: najskôr povedia svoje meno, potom hlásku, ktorou sa začína a nakoniec povedia pomenovanie predmetu, ktoré sa začína tou istou hláskou ako ich meno.

Strana 13, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačенý tvar písmena **O**;
- ✓ určiť hlásku **o** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **o** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **O**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*opica*, *oči*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **o** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *orech*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri určovaní a hľadani rovnakých písmen v úlohe 4.

Didaktické hry**Tichá**

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Pomôcky: nápovedné obrázky

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ postupne ukazuje obrázky a pýta sa. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Napríklad učiteľ ukáže obrázok *auta* a pýta sa: *Je*

na začiatku tohto slova hláska *a*? Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ.

Písanie: Zložený zátrh

Písanie, 1. zošit, strany 12 – 13

Pojmy:

zložený zátrh

Cieľ:

- ✓ písať správny tvar zloženého zátrhu;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou zloženého zátrhu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania zloženého zátrhu. Tvary zloženého zátrhu si žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, ktoré sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok misy s ovocím slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie zloženého zátrhu (výzdoba misy). Obrázok zeleniny (tekvice, uhorky, hrach) je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok pretekov slimáčika a dážďovky slúži na upevnenie si písania precvičovaných tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Písanie, zošit 1, strana 12

Žiak vie:

- ✓ písať zložený zátrh podľa vzoru.

Strana je venovaná zloženému zátrhu a nácviku písania jeho tvaru. Na motivačnej ilustrácii dokresľujú žiaci červíky v podobe zloženého zátrhu. Na miske s ovocím obtiahnu a dopíšu horné a zložené zátrhy. Zväčšené tvary zloženého zátrhu píšu podľa vzoru farbičkami alebo ceruzkou. Je to náročnejší tvar, preto jeho nácviku venujeme dostatočnú pozornosť.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správnu výšku tvaru.

Písanie, zošit 1, strana 13

Žiak vie:

- ✓ písať zložený zátrh podľa vzoru.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie zložených zátrhov. Na hornej ilustrácii dokresľujú a obťahujú úponky zeleniny v tvare zloženého zátrhu. Po rozcvičení ruky píšu v prvých štyroch riadkoch zložené

zátrhy podľa vzoru a posledné riadky píšú (voľne) sami. Zopakujeme si so žiakmi, že píšú od linajky po linajku. Osvojený tvar aplikujú na pravom dolnom obrázku, kde dokresľujú dážďovky (húsenice) a slimáky, ktoré sa pretekajú.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na správnosť písania niektorého z prvkov (mierny oblúk, horný záhyb, šikmá priamka, dolný záhyb, mierny oblúk).

Spoločné hry detí. Hláska a písmeno S

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 14 – 15

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova, slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ určiť počet slabík v slove;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **s** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **S** a spojenie hlások **s** a **a**, **s** a **o** do slabík.

Odporúčame sa v rozhovore zamerať na vzťah medzi súrodencami, na rozprávanie o tom, prečo je dôležité hrať sa so súrodencami a kamarátmi.

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačeneý tvar písmena **S** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **s** na začiatku slova: *stavebnica, slivky, sandále, sukňa, slimák, steblo, sedmokrásy, sudy, slnko, stromy.*

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 11 a 12

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 14, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ vyjadriť svoj vzťah k súrodencom a kamarátom.

Pri rozprávaní o obrázku odporúčame zamerať sa na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **s** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných

spojeniach a vo vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov). Vety alebo slovné spojenia môžu byť zábavné, aby žiaci mali radosť z vymýšľania a každý zažil pocit úspechu. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a Zuzke pri hre so stavebnicou.

Strana 14, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **s** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ čítať tlačný tvar písmena **S** podľa predlohy.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, akú hlásku počujú na začiatku slova. Opäť im vysvetlíme, že sa dá znázorniť (zapísať) nielen veta a slovo, ale aj každá hláska v slove. Môže byť znázornená čiarkou alebo zapísaná ako písmeno. V tejto úlohe je slovo znázornené čiarou pod obrázkom, hláska **s** je zapísaná písmenom **S**. Pretože v slovách znázornených na obrázkoch počujeme hlásku **s** na začiatku slova, aj písmeno **S** je napísané na začiatku čiary znázorňujúcej slovo.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *strom, slnko, stolička, sviečka*.

Rozširujúca úloha od včielky: Žiaci najskôr spoločne vymenujú všetky dni v týždni, potom určia, ktoré z nich majú na začiatku slova hlásku **s**.

Riešenie: streda, sobota

Strana 14, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova znázorneného na obrázku.

Žiaci najskôr pomenujú dvojice obrázkov: *slon a medveď, moriak a sliepka, myš a slimák*. Pri každom pomenovaní určia prvú hlásku slova, napríklad: *slon – na začiatku slova počujeme s., medveď – na začiatku slova počujeme m*. Potom vyznačia značkou (krúžkom, hviezdíčkou,...) alebo vyfarbia pozadie obrázka so slovom, ktoré sa začína hláskou **s**.

Riešenie: slon, sliepka, slimák

Strana 14, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačného písmena **S** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačný tvar písmena **S**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správne písanie tvaru písmena **S**.

Strana 15, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ napísať prvé písmeno slova;
- ✓ tvoriť jednoduché vety na danú tému;

- ✓ určiť počet slov vo vete.

Žiakom vysvetlíme, čo budú robiť v úlohe. Spoločne pomenujú každý obrázok, určia prvú hlásku slova a zapíšu ju písmenom do farebnej plôšky. Pri tvorení viet s danými slovami určia počet slov vo vete. Snažíme sa, aby žiaci tvorili jednoduché vety bez predložiek., Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy. Tvorenie viet môžeme spestriť tým, že žiaci budú tvoriť aj nezmyselné vety o obrázkoch.

Strana 15, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ povedať slová po slabikách;
- ✓ určiť prvú počet slabík v slovách.

Žiaci môžu povedať zadanie úlohy pomocou piktogramov. Spoločne pomenujú každý obrázok: sova, sanitka, saláma, somárík. Každé slovo povedia po slabikách (môžu pri tom tleskať) a určia počet slabík v jednotlivých slovách. Pod posledný obrázok dokreslia počet slabík. Rozširujúcou aktivitou v úlohe môže byť určovanie počtu slabík v ostatných slovách znázornených na obrázkoch na tejto strane.

Strana 15, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena **S**;
- ✓ určiť hlásku **s** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **s** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **S**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*slon, sliepka*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **s** na začiatku slova. Jeden obrázok nakreslia (napr. *slnko*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Hádaj, na čo myslím

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ alebo vybraný žiak dá otázku ostatným žiakom, tí hádajú odpoveď. Otázky by sa mali týkať predmetov v triede, ktoré sa začínajú na známu hlásku, napríklad: *Je to z dreva a má to každý žiak v triede. Hádajte, na čo myslím? (Stolička.)* Žiak, ktorý uhádne, bude dávať ďalšie hádanky (ak sa učiteľ so žiakmi vopred nedohodnú na inom postupe striedania sa).

Písanie: Maľovanky – opakovanie známych prvkov a tvarov

Písanie, 1. zošit, strany 14 – 15

Ciele:

- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou známych prvkov a tvarov;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Na týchto stranách sa nachádzajú maľovanky. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Písanie, zošit 1, strany 14 a 15

Žiak vie:

- ✓ dokresliť daný typ čiary do obrázka.

Žiaci môžu obťahovať, dokresľovať a vyfarbovať tvary a obrázky. Maľovanku môže učiteľ využiť na rozhovor o kamarátstve detí.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení po skončení práce na strane zamerať na správne tvary krivých a rovných čiar na obrázkoch.

Deň s Adamom a Zuzkou. Rozprávanie podľa série obrázkov

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strana 16

Pojmy:

začiatok a koniec rozprávania

Ciele:

- ✓ rozprávať podľa série obrázkov;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 13

Charakteristika strany

Strana je zameraná na rozprávanie na danú tému podľa série obrázkov.

Deň s Adamom a Zuzkou je obrázková osnova rozprávania o tom, čo bežne zažívajú deti počas školského dňa. Ilustrácia poskytuje priestor na rozvoj zrakového vnímania žiakov a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí. K ilustrácii sa viaže hádanka, ktorej riešením sú *hodiny*. Odporúčame využiť riadený rozhovor a rozprávať sa so žiakmi o tom, ako trávia svoj bežný deň, keď chodia do školy.

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 16, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ pomenovať dej znázornený na obrázku (s pomocou učiteľa);
- ✓ určiť poradie obrázkov v obrázkovej osnove (s pomocou učiteľa).

Žiaci sa najskôr zamerajú na situácie znázornené na obrázkoch a pomenujú časť dňa alebo priestor, kde sú zobrazení Adam so Zuzkou. Učiteľ sa môže spýtať, či vedia podľa obrázkov určiť poradie toho, ako Adam a Zuzka strávili deň. Krátkou vetou povedia, ktoré časti dňa jednotlivé obrázky znázorňujú, napríklad: *Obrázok 1: Je ráno a Adam a Zuzka sú doma. Ďalší obrázok: Zuzka je v škole...* Žiaci postupne vyznačia bodkami poradie obrázkov.

Strana 16, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ rozprávať podľa série obrázkov (s pomocou učiteľa).

Pri riešení tejto úlohy si žiaci všímajú detaily obrázkov a tvoria o nich vety. Pri riešení úlohy odporúčame využiť medzipredmetové vzťahy. Žiaci môžu rozprávať o svojom dni a porovnať ho s dňom znázorneným na sérii obrázkov. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia zábavný príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi alebo Zuzke počas niektorej časti dňa.

Strana 16, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ orientovať sa na obrázkoch ako v osnove rozprávania (s pomocou učiteľa).

Žiaci určia, ktorý obrázok znázorňuje koniec dňa Adama a Zuzky a označia ho červenou farbou (môžu vyfarbiť plôšku s číslom obrázka). Pri riešení úlohy učiteľ pomáha žiakom, ktorí potrebujú pomoc.

Strana 16, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať známe písmená.

Žiakom diktujeme (prípadne žiaci diktujú), akou farbou a ktoré písmená majú vyfarbiť. Rozširujúcou aktivitou pri práci s touto úlohou môže byť tvorenie slov s danou hláskou na začiatku.

Riešenie *včielkinej úlohy* vyžaduje prácu s nápovednými obrázkami, ktoré tvoria vyklápaciu stranu obálky šlabikára. Žiaci najskôr pomenujú všetky obrázky a písmená na nápovedných obrázkoch, napr.: *auto – A, motýľ – M...* Postupujú zľava doprava v smere čítania. Žiaci, ktorí ešte nevedia určiť prvú hlásku slova, opakujú po ostatných. Každodenným opakovaním tejto činnosti sa všetci žiaci postupne naučia určiť prvú hlásku nápovedného obrázka. Žiaci spoločne povedia meno Zuzky a určia hlásku, ktorú počujú na začiatku jej mena. V nápovedných obrázkoch vyhľadajú obrázok, ktorý sa začína rovnakou hláskou (*obrázok zajaca*) a prstom ukážu písmeno **Z** pod ním. Rovnako postupujú i pri Adamovom mene.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na úspešnosť pri riešení hádanky.

Písanie: Pravý oblúk***Písanie, 1. zošit, strana 16******Pojem:***

pravý oblúk

Ciele:

- ✓ písať správny tvar pravého oblúka;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou pravého oblúka;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana 16 – 17 je zameraná na nácvik písania pravého oblúka. Tvary pravého oblúka žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok uterákov zavesených na šnúre slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie pravého oblúka. Obrázok kľzačiek je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok hlavy chlapca slúži na upevnenie si písania precvičovaných tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky

na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 16

Žiak vie:

- ✓ písať pravý oblúk podľa vzoru.

Strana je venovaná nácvičku písania pravého oblúka. Samotnému nácvičku predchádza rozcvičenie ruky na hornej ilustrácii. Žiaci obťahujú a píšu pravé oblúky na obrázkoch uterákov. Upozorníme žiakov, aby dokresľovali uteráky zdola nahor. Pri samotnom písaní oblúkov v riadkoch opäť upozorníme žiakov na smer písania zdola nahor.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie sa môže zamerať na správny sklon, dodržanie tvaru oblúka (aby písanie oblúka neskĺzlo do písania sklonovej čiary) a na plynulosť písaného tvaru jedným ťahom.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame hodnotenie zamerať na správnu hustotu čiar v riadkoch.

Ako išlo vajce na vandrovku. Rozprávanie podľa série obrázkov

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strana 17

Pojmy:

rozprávka, postavy v rozprávke; počet slabík v slove

Ciele:

- ✓ počúvať s porozumením;
- ✓ rozprávať podľa série obrázkov;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ určiť počet slabík v slove;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č 14

Charakteristika strany

Strana je zameraná na rozprávanie na danú tému podľa série obrázkov.

Ako išlo vajce na vandrovku je rozprávka znázornená pomocou obrázkov a doplnená hádankami. Ilustrácie poskytujú priestor na rozvoj zrakového vnímania žiakov a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí. Odporúčame upozorniť žiakov na to, že rozprávku *Ako išlo vajce na vandrovku* číta mamička Zuzke na poslednom obrázku na strane 16.

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 17, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ počúvať rozprávku;
- ✓ porovnať počutý dej s obrázkami na ilustrácii;
- ✓ povedať riešenie hádaniek.

Na úvod odporúčame prečítať žiakom báseň zo šlabikára. Text rozprávky, ktorý prečíta alebo prerozpráva učiteľ, je napísaný v tlačenej forme metodической príručky. Žiaci počúvajú rozprávku a sledujú dej zobrazovaný na jednotlivých obrázkoch. Po vypočutí a uhádnutí hádaniek vyfarbia chýbajúce zvieratká (sú naznačené na obrázkoch).

Strana 17, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ povedať rozprávku podľa série obrázkov (s pomocou učiteľa);
- ✓ porovnať počutý dej s obrázkami na ilustrácii.

Žiaci rozprávajú rozprávku podľa obrázkov tak, ako si ju zapamätali z počúvania.

Riešenie: Na obrázkoch nie je znázornená časť rozprávky, ktorá je v texte rozprávky (uvedenom v metodických komentároch) vyznačená kurzívou.

Rozširujúcou úlohou je vymyslieť iný koniec rozprávky. Odporúčame nechať žiakov samostatne tvoriť nové konce rozprávky a pokúsiť sa zdôvodniť, prečo vymysleli práve takýto koniec.

Strana 17, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku;
- ✓ znázorniť počet slabík pomocou bodiek.

Pri riešení úlohy odporúčame, aby žiaci po pomenovaní obrázkov (*rak, vajce, zlodeji*) povedali slovo ešte raz po slabikách a slabiky vytlieskali. Tak sa im ľahšie bude určovať počet slabík v slove (ľahšie slabiky spočítajú, keď bude každá vyjadrená aj zvukom rúk). Žiaci znázornia počet slabík pomocou bodiek pod obrázkom. Ako rozširujúcu aktivitu odporúčame, aby žiaci hľadali na obrázkoch rozprávky aj iné slová, ktoré majú jednu, dve, tri, prípadne viac slabík.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení spoločnej práce a jej vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 2.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť zapamätanie si deja rozprávky.

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ sa pýta na dej rozprávky. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*, napríklad: *lšiel na vandrovku aj rak?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ.

Krokovanie

Cieľ hry: Precvičiť určovanie počtu slabík v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mali priestor na kráčanie dopredu i dozadu. Učiteľ povie slovo z rozprávky a žiaci spravia toľko krokov, koľko je v slove slabík. Krokovanie robia dopredu alebo dozadu, a to podľa pokynov učiteľa. Napríklad učiteľ povie slovo *kohút* a určí smer – dopredu. Žiaci urobia dva kroky vpred.

Písanie: Pravý oblúk

Písanie, 1. zošit, strana 17

Pojem:

pravý oblúk

Ciele:

- ✓ písať správny tvar pravého oblúka;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou pravého oblúka;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana 16 – 17 je zameraná na nácvik písania pravého oblúka. Tvary pravého oblúka žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok uterákov zavesených na šnúre slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie pravého oblúka. Obrázok kľzačiek je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok hlavy chlapca slúži na upevnenie si písania precvičovaných tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor, čo umožňuje rozvíjanie komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 17

Žiak vie:

- ✓ písať pravý oblúk podľa vzoru.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie pravého oblúka. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii (oblúky môžu písať po celej šírke kľzačiek, ruku si môžu rozcvičiť i obťahovaním zvislých a vodorovných čiar) môžu začať písať dané tvary. Pri písaní oblúkov v riadkoch si precvičujú písanie zmenšených tvarov. Posledné dva prázdne riadky slúžia na docvičenie tvaru. Ak žiakom písanie pravého oblúka už ide, môžu si precvičiť písanie predchádzajúcich tvarov, napr. horného, dolného alebo zloženého zátrhu. Pravý oblúk môžu žiaci aplikovať na ilustrácii dieťaťa a dokresliť mu vlasy pomocou pravých oblúkov.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame hodnotenie zamerať na správnu hustotu čiar v riadkoch.

V obchode. Hláska a písmeno E

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 18 – 19

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova; slabika, prvá slabika slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **e** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **E** a spojenie hlások **m a e**, **s a e** do slabík.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkovéhého vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či boli sami nakupovať, či majú svoje peniaze, kto im dáva peniaze, kto dáva peniaze ich rodičom, prečo je dôležité šetrenie a premyslené nakupovanie...

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačný tvar písmena **E** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. V básni je slovo *eurá* zámerne nahradené všeobecnejším pojmom *peniažky* (hoci k hláske **e** by bolo *euro* vhodnejšie), aby vznikol priestor na rozhovor o tom, že k peniazom patria nielen eurá, ale aj centy. Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou **e** na začiatku slova: *egreše, euro*;
- slová s hláskou **e** vnútri slova: *peňaženka, teta, pečivo, chlebík, čerešne*.

Metodická podpora

Návrh prípravy na vyučovaciu hodinu č. 15

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 18, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ rozprávať o svojich skúsenostiach s nakupovaním.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o obrázku podľa pokynov. Pri rozprávaní o obrázku sa odporúčame zamerať na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska *e* na začiatku slova (*euro* nie je znázornené, ale predpokladá sa, že je v peňaženke) alebo vnútri slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov) určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a Zuzke pri nakupovaní. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať pri nakupovaní (s rodičmi, súrodencami, sami...).

Strana 18, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ sluchovo rozlíšiť hlásku *e* ako prvú hlásku slova;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod obrázkom vyfarbia písmeno *E*. Slová znázornené na obrázkoch sú: *egreš, euro, Eskimák, električka*.

Strana 18, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen, slabík a čísel.

Žiaci podľa zadania a podľa vzoru zakrúžkujú písmená, slabiky a číslice. Žiaci vnímajú slabiky ako dvojice písmen. Nemusia ich vedieť prečítať. Po skontrolovaní samostatnej práce nesmieme zabudnúť žiakov pochváliť za ich samostatnosť pri riešení úlohy.

Strana 18, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeného písmena *E* podľa predlohy.

Žiaci píšú do riadka tlačený tvar písmena *E*. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Odporúčame, aby sa žiaci pri sebahodnotení zamerali na správne vyznačenie prvého písmena slova v úlohe 2.

Strana 19, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – v pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ pomenovať známe písmená;
- ✓ určiť a vyznačiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Odporúčame pri prvom obrázku pracovať spoločne, s ďalšími obrázkami môžu niektorí žiaci (prípadne všetci) pracovať samostatne. Pri riešení úlohy žiaci postupujú presne podľa zadania: pomenujú obrázok, povedia prvú hlásku slova, spoja obrázok so správnym písmenom (prvým písmenom slova), určia a znázornia bodkami počet slabík v slove. Pri určovaní počtu slabík v slove si žiaci môžu pomôcť vytlieskaním slabík. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *anjel, mravec, ovca, Eskimák, električka, slnko*.

Strana 19, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **m**, **s** a **e** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ spojiť hlásky **m** a **e**, **s** a **e** do slabík;
- ✓ čítať tlačené tvary písmen **M**, **S** a **E**.

Pri riešení úlohy odporúčame postupovať ako pri úlohe 5 na strane 13. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Odporúčame prekryť písmená pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*motýľ – m*, *egreš – e*), hlásky spoja do slabiky **me**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená ružovou farbou (*sova – s*, *egreš – e*). Obrázok *egreša* je zámerne zvolený opakovane, aby si žiaci začali uvedomovať funkciu nápovedných obrázkov. Keď žiaci vedia spojiť hlásky **s** a **e** do slabiky, dopíšu prvé písmená slov do okienok pod obrázkami. Rozširujúcou úlohou môže byť prečítanie písmen pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík.

Strana 19, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena **E**;
- ✓ určiť hlásku **e** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **e** na začiatku slova (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **E**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*Eskimák, električka*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré sa začínajú hláskou **e**. Jeden obrázok nakreslia (napr. *egreš*). Ak majú dostatok času, odporúčame vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo s hláskou **e** na začiatku, žiaci urobia drep. Keď povie slovo s inou hláskou na začiatku, žiaci vyskočia.

Návrh na slová: *egreš, eskimo, ihla, električka, Indián, Eskimák, elektrina, orech, slimák, motýľ, Elenka, Emil, Hanka, Evka...*

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Pomôcky: nápovedné obrázky

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ postupne ukazuje obrázky a pýta sa. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Napríklad učiteľ ukáže obrázok *električky* a pýta sa: *Je na začiatku tohto slova hláska e?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas, iba učiteľ.

Písanie: Prvky a tvary

Písanie, 1. zošit, strany 18 – 19

Pojmy:

prvky a časti písmen

Ciele:

- ✓ písať správne dané prvky tvary a časti písmen;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou daných prvkov tvarov a častí písmen;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania daných prvkov a častí písmen. Motivačný obrázok zvierat v lese slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým aj rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 18

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané prvky a časti písmen podľa vzoru.

Na strane si žiaci precvičia písanie prvkov – sklonových čiar a tvarov, ktoré sú rovnaké, alebo zhodné s časťami niektorých písmen. Pred písaním si rozcvičia ruku obťahovaním a písaním na ilustráciu z lesa. V prvom riadku si precvičujú písanie veľkej a malej sklonovej čiary (veľká a malá šikmá priamka). Tvary v druhom a treťom riadku nemajú konkrétne pomenovania (tvary sa nezačínajú a nekončia na spodnej alebo vrchnej linajke). Je však vhodné, aby si žiaci precvičili aj takéto druhy tvarov, ktoré sú takmer zhodné s časťami písmen (veľké písané U, V, Y).

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu.

Strana 19

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané prvky a časti písmen podľa vzoru.

Po rozcvičení ruky obťahovaním tvarov zakomponovaných do obrázkov si žiaci precvičujú písanie prvkov a tvarov z písmen. Precvičujú si písanie pravých oblúkov, horného zátrhu a sklonovej čiary. Zmenšený tvar pravého oblúka a horného zátrhu píšú po pomocnú linajku. Žiaci dbajú na správny smer písania.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie na konci práce so stranou sa môže zamerať nielen na písanie správnych tvarov, ale aj na niektoré prejavy správania sa žiakov pri písaní (správne sedenie, nevyrušovanie spolužiakov a pod.).

Nedeľné popoludnie. Hláska a písmeno L

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 20 – 21

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova; slabika, počet slabík v slove

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky *l* na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena *L* a spojenie hlások *l* a *o*, *l* a *a* do slabík.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či trávia voľný čas spoločne s rodinou, kam chodiajú na vychádzky či výlety...

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačeneý tvar písmena *L* a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

slová s hláskou *l* na začiatku slova: *lopta, lano, lavička, loďka, lastovičky, lúka*.

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 16 a 17

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 20, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka.

Pri rozprávaní o obrázku odporúčame zamerať sa na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska *l* na začiatku slova (alebo vnútri slova). Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Podľa konkrétnej situácie v triede (na základe úrovne komunikačných spôsobilostí žiakov) určíme počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať rodine Adama a Zuzky na výlete (počas nedeľného popoludnia). Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať v prírode a o svojich zážitkoch z rodinných výletov či vychádzok.

Včielkina úloha: Žiaci odpovedia na otázku podľa vlastných doterajších skúseností a vedomostí. Za správnu odpoveď môžeme uznať aj tenis, hokejbal, florbal a pod.

Strana 20, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku *l* ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Odporúčame, aby žiaci pomocou piktogramov povedali, čo budú robiť v úlohe. Pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod obrázkom vyfarbia písmeno *L*.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *lopta, lavička, loďka, lastovička*.

Strana 20, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ tvoriť vety s daným počtom slov podľa grafického znázornenia (s pomocou učiteľa).

Žiaci najskôr povedia, čo je znázornené na každom obrázku. Potom spočítajú slová v grafickom znázornení viet pri obrázkoch a vymyslia vety s daným počtom slov. Žiaci môžu tvoriť aj vety s iným počtom slov a vety znázorniť na voľné miesto pri obrázkoch (*včielkina úloha*).

Po skončení práce na úlohe pochválime žiakov za ich tvorivosť.

Riešenie úlohy (návrh): Lastovičky letia. Lastovičky štebocú. Lastovičky vyleteli. Lastovičky rýchlo letia. Adam hádže. Adam má loptu. Adam hádže loptu. Lopta je pásikovaná.

Strana 20, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena *L* podľa predlohy.

Žiaci píšu tlačný tvar písmena *L* do riadka. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správne vyznačenie prvého písmena slova v úlohe 2.

Strana 21, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť a znázorniť počet slabík v slovách znázornených na obrázkoch (s pomocou učiteľa).

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Podobnú úlohu žiaci riešili na strane 19. Odporúčame spoločne pomenovať obrázky, pri riešení úlohy môžu niektorí žiaci (prípadne všetci)

pracovať samostatne. Postupne pomenujú jednotlivé obrázky a povedia každé slovo po slabikách. Môžu si pomôcť tlieskaním alebo kráčaním. Počet slabík v slove znázornia bodkami podľa vzoru. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy. Slová znázornené na obrázkoch sú: *sova, labuť, somárik, lopata, melóny, sanitka*.

Strana 21, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásky **l**, **o** a **a** ako prvé hlásky slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ spojiť hlásky **l**, **o** a **l**, **a** do slabík;
- ✓ čítať tlačené tvary písmen **L**, **O** a **A**.

Pri riešení úlohy odporúčame postupovať ako pri úlohe 5 na strane 19. Prvú časť úlohy, ktorá je podfarbená modrou farbou, riešime so žiakmi spoločne. Odporúčame prekryť písmeňá pod obrázkami rukou alebo zošitom. Žiaci pomenujú obrázky a povedia prvú hlásku každého slova (*lavíčka – l*, *orech – o*), hlásky spoja do slabiky **lo**. Spojenie hlások do slabiky odporúčame zopakovať viackrát. Tým istým spôsobom postupujeme aj pri druhej časti úlohy, ktorá je podfarbená zelenou farbou (*lopta – l*, *auto – a*). Keď žiaci vedia spojiť hlásky **l** a **a** do slabiky, dopíšu prvé písmeňá slov do okienok pod obrázkami. Rozširujúcou úlohou môže byť prečítanie písmen pod obrázkami. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík.

Strana 21, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačенý tvar písmena **L**;
- ✓ určiť hlásku **l** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **l** na začiatku slova.

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **L**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*lodka, lampa*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **l** na začiatku slova. Jeden obrázok nakreslia (napr. *loptu*). Ak majú dostatok času, odporúčame vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy *HODINY*.

Didaktické hry

Vláčik

Cieľ hry: Precvičiť tvorenie slov s hláskou **l** na začiatku slova.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc. Učiteľ povie, že lavice sú vláčik, do ktorého nasadnú tí žiaci, ktorí správne splnia úlohu. Vláčik cestuje do *Krajiny múdrych detí*. Učiteľ povie zadanie: *Do Krajiny múdrych detí vláčikom pocestuje ten, kto povie slovo s hláskou l na začiatku*. Žiaci postupne hovoria slová a sadajú si do svojej lavice. Tí žiaci, ktorí nevedia pohotovo vymyslieť slovo, majú viac pokusov, prípadne im pomôžu spolužiaci. Dôležité je, aby všetci mali pocit úspechu a radosť z hry.

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku, najviac ich však musí byť s hláskou **l**. Žiaci počúvajú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **l** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Písanie: Vratný ťah

Písanie, 1. zošit, strany 20 – 21

Pojem:

vratný ťah

Ciele:

- ✓ písať správne vratný ťah;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou vratného ťahu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania vratného ťahu. Pojem vratný ťah vyjadruje konkrétny smer písacieho pohybu. Pod pojmom vratný ťah budeme v metodických komentároch rozumieť prvú časť tvaru písmena malé písané **t**, až po otvorený zádrh (mašlička) vo vnútri písmena.

Tvary vratného ťahu si žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, tie sa postupne zmenšujú. Motivačný obrázok pítky s veľkými zubami slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie vratného ťahu. Obrázok plachetník je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok krokodíla slúži na upevnenie si písania známych tvarov na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým aj rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 20

Žiak vie:

- ✓ písať správne vratný ťah podľa vzoru.

Strana je venovaná nácviku písania vratného ťahu. Po obtiahnutí a dokreslení zúbkov na pílkach si žiaci nacvičujú písanie daného tvaru v línii. Pri písaní musia žiaci rozlišovať dva prvky – pravý oblúk a sklonovú čiaru. Dbáme na to, aby nepísali tvar ako dve sklonové čiary.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správneho tvaru a jeho plynulosti.

Strana 21

Žiak vie:

- ✓ písať správne vratný ťah podľa vzoru.

Na strane si žiaci precvičujú písanie vratného ťahu v zmenšenej veľkosti. Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii píše žiaci vratné ťahy. V posledných dvoch riadkoch si môžu precvičiť aj písanie iných tvarov a prvkov. Nacvičený tvar môžu využiť pri dokreslení dolného radu zubov u krokodíla.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame hodnotenie zamerať na správny sklon vratného ťahu.

Popoludnie s babičkou. Hláska a písmeno I

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 22 – 23

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť danú hlásku v slove;
- ✓ spájať hlásky do slabík;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky *i* na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena *I* a spojenie hlások *m, s a m, i* do slabík.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrkového vnímania žiakov a rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí. Odporúčame rozprávať sa so žiakmi o tom, či majú babičku, ako pomáhajú starším ľuďom pri činnostiach, ktoré sami nezvládnu...

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačný tvar písmena *I* a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii. Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *i* na začiatku slova: *ihla, ihlice, indiánska čelenka/Indián;*
- slová s hláskou *i* vnútri slova: *babička, niť, šije, koráliky, krabička, náušnice;*
- slová s hláskou *i* na konci slova: *oči, uši.*

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 18 a 19

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 22, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o obrázku podľa pokynov. Pri rozprávaní o obrázku odporúčame zamerať sa na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety alebo osoby, v pomenovaní ktorých je hláska *i* na začiatku, ale aj vnútri či na konci slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a babičke pri šití indiánskej čelenky pre Adama. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať k svojim blízkym a k starším ľuďom.

Včielkina úloha: Žiaci môžu vymyslieť mená, napríklad *Ivana, Ivan, Iveta, Igor, Irena, Imrich, Ignác*.

Strana 22, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ sluchovo rozlíšiť hlásku *i* v slovách znázornených na obrázkoch.

Tento typ úlohy riešia žiaci po prvýkrát. Odporúčame, aby žiaci najskôr pomenovali obrázok niekoľkokrát po sebe. Počúvajú, či sa v slove nachádza nová hláska *i*. Potom im vysvetlíme, že majú zelenou farbičkou vyfarbiť trojuholník vedľa toho obrázka, v pomenovaní ktorého počuli hlásku *i*. Slová znázornené na obrázkoch sú: *ihla niť, oči, pero*.

Riešenie: Pri obrázkoch *ihla, niť, oči* vyfarbiť trojuholník zelenou farbou, obrázok *pero* nevyznačiť.

Strana 22, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tvary známych písmen.

Učiteľ vysvetlí žiakom riešenie úlohy. Potom žiaci hľadajú rovnaké písmená na jednej i na druhej indiánskej čelenke. Ak pracujú spoločne, môžu si určiť všetci rovnaké farby, ktorými vyfarbia konkrétne písmená. Pri samostatnej práci si môžu farby určovať sami (ak ich vopred neurčíme na jednej čelenke rovnaké pre celú triedu). Individuálne pochválime žiakov za samostatnú prácu.

Strana 22, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ odpísať tvary známych písmen podľa predlohy.

Žiaci píšú tlačené tvary písmen z čeleniek do riadka. Nesmieme zabudnúť vopred precvičiť tvar písmena *I*. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správny odpis písmen z čeleniek v úlohe 3.

Strana 23, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ povedať rozdiel medzi hláskou a písmenom;
- ✓ pomenovať známe písmená.

Žiaci sa pokúsia pomocou piktoqramov a vzoru určiť riešenie úlohy. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr prečítajú písmená na klávesnici a pomenujú hračky okolo počítača. Potom podľa vzoru spoja s písmenami iba tie obrázky hračiek, ktoré majú niektoré z napísaných písmen na začiatku pomenovania. Tak žiaci určia hračky, ktoré rodičia deťom objednali

cez internet. Rozšírením práce s úlohou môže byť tvorenie viet o hračkách. Odporúčame určiť počet slov vo vete, prípadne zameranie viet. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o svojom vzťahu k hračkám, o starostlivosti o ne, s čím a s kým sa najradšej hrávajú...

Pomenovanie hračiek na ilustrácii: *Eskimák, raketa, opica, bábika, macík, dráčik, slon, Indián, auto, kocky, lopta*

Riešenie: Žiaci spoja písmená na klávesnici s obrázkami hračiek: *E s Eskimákom (je vzor), O s opicou, M s macíkom, S so slonom, I s Indiánom, A s autom, L s loptu.*

Strana 23, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať známe písmená;
- ✓ písať tvary známych písmen.

Žiaci sa môžu pokúsiť povedať pomocou piktogramov, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame presné zadanie úlohy. Postupne hľadajú rovnakú farbu dvojíc korálikov. Do prázdneho korálik rovnakej farby odpišu dve písmená (ktoré tvoria slabiku). Čítanie slabík od žiakov nevyžadujeme. Odporúčame pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Strana 23, úloha HODINY

Žiak:

- ✓ pomenovať tlačný tvar písmena *I*;
- ✓ určiť hlásku *i* ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou *i* na začiatku slova.

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena *I*. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*iglu, ihličie*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku *i* na začiatku slova. Jeden obrázok nakreslia (napr. *ihlu*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktická hra

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si danej hlásky v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová. Keď povie slovo, v ktorom je hláska *i*, žiaci spravia drep. Keď povie slovo, v ktorom hláska *i* nie je, žiaci vyskočia.

Návrh na slová: ihla, kniha, zošit, aktovka, pero, škola, nožnice, oči, uši, nos, niť, lavica, stolička, tabuľa...

Písanie: Horná slučka

Písanie, 1. zošit, strany 22 – 23

Pojem:

horná slučka

Ciele:

- ✓ písať správne hornú slučku;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou hornej slučky;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania hornej slučky. Tvary hornej slučky si žiaci precvičujú najskôr v riadkoch so zväčšenými tvarmi, výška riadkov sa postupne zmenšuje. Motivačný obrázok lastovičiek na drôte slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie hornej slučky. Obrázok rybičiek vykúkajúcich z vody je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok spievajúcich rybičiek slúži na upevnenie si písania hornej slučky ako mikrofónu v zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

Strana 22

Žiak vie:

- ✓ písať správne hornú slučku podľa vzoru.

Pred samotnou prácou môžeme žiakov motivovať rozhovorom o odlete lastovičiek do teplých krajín. Najprv ich môžu dokresliť na hornej ilustrácii. Obtiahnuť môžu sklonové čiary a horné zátrhy ukryté v stromčekoch a na kopcoch. Písanie hornej slučky je pomerne náročné a vyžaduje si veľa trpezlivosti a precvičovania. Učiteľ upozorní žiakov, že sklonová čiara a oblúk (časti tvaru hornej slučky) sa musia pretnúť na pomocnej oranžovej linajke v strede výšky riadka.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na dodržiavanie správneho sklonu v tvare a plynulosť jeho písania.

strana 23

Žiak vie:

- ✓ písať správne hornú slučku podľa vzoru.

Po zvládnutí písania správneho tvaru hornej slučky na motivačnej ilustrácii si žiaci precvičujú písanie daného tvaru v riadkoch. V posledných dvoch riadkoch odporúčame, aby si žiaci precvičili písanie hornej slučky, lebo je to náročný tvar. Na pravej dolnej ilustrácii môžu žiaci dokresľovať nacvičený prvok.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správne pretínanie sklonovej čiary a oblúka na pomocnej linajke.

U nás doma. Opakovanie

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 24 – 25

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova; grafické znázornenie vety, počet slov vo vete

Ciele:

- ✓ rozlíšiť vetu a slovo;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať prezentačné zručnosti;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 20

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na rozprávanie, tvorenie viet podľa grafického znázornenia (s daným počtom slov), opakovanie grafickej podoby známych písmen, precvičenie určovania počtu slabík v slove. Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania).

Súčasťou ilustrácie je motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

Strana 24, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ v činnostiach rozlíšiť vetu od slova;
- ✓ tvoriť vety podľa grafického znázornenia.

Odporúčame, aby si žiaci najskôr podrobne prezreli obrázok, potom o ňom rozprávali. Žiaci rozprávajú o ilustrácii, všímajú si detaily, farby, veľkosť predmetov. Porovnávajú hračky v detskej izbe na obrázku so svojimi. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Adamovi pri hre so psíkom. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú starať o svoju izbu, hračky... Motivačný obrázok môže učiteľ využiť aj na rozhovor s deťmi o ich rodine, o tom, či majú svoju izbu, kde si robia úlohy, kde sa najradšej hrávajú... Rozširujúcou aktivitou môže byť vymyslieť zábavný príbeh, ktorý sa mohol stať Adamovi a Zuzke pri hre so psíkom. Žiaci môžu porozprávať svoj zábavný príbeh, ktorý sa im stal pri hre s hračkami alebo s domácimi zvieratkami.

Na záver rozprávania o obrázku žiaci tvoria vety podľa grafického znázornenia. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Včielkina úloha: Žiaci môžu vymyslieť vety, ktoré majú päť slov.

Strana 24, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ pomenovať predmety na ilustrácii;
- ✓ povedať slová po slabikách;
- ✓ určiť počet slabík v slove.

Žiaci pomenujú rôzne predmety na obrázku, povedia ich po slabikách a určia počet slabík v slove. Pri hovorení slov po slabikách si môžu pomôcť tlieskaním alebo krokovaním podľa počtu slabík v slove. Rozširujúcou aktivitou na precvičovanie počtu slabík v slove môže byť aj hľadanie slov znázornených na ilustrácii s daným počtom slabík, napr. žiaci hľadajú slová, ktoré majú dve slabiky (*pero, lopta, stolík, posteľ, oblok...*).

strana 24, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ písať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci pomenujú predmety, pri ktorých sú napísané slová, a určia ich prvú hlásku. Do slova v rámečku dopíšu prvé písmeno. Pri riešení úlohy odporúčame spoločne pomenovať predmety na ilustrácii, pri ktorých je rámeček so slovom. Rozširujúcou aktivitou pri riešení úlohy môže byť vyznačenie ďalších písmen, ktoré žiaci poznajú.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame, aby sa žiaci zamerali na správne dopísanie písmen do slov v úlohe 1.

strana 25, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať slovo po slabikách.

Žiaci sa môžu pokúsiť povedať pomocou piktogramov, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame presné zadanie úlohy. Žiaci farbičkou vyznačia cestu psíka k Zuzke. Cestu môžu značiť čiarou. Zastavia sa pri každom obrázku v bludisku, cez ktorý musia prejsť, pomenujú ho a povedia slovo po slabikách. Rozširujúcou úlohou môže byť určenie prvej slabiky slova. Takto prejdú celým bludiskom.

Odporúčame pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *moriak, misa, sova, lavica, sekera, sito, mesiac, malina, lopata*.

strana 25, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ písať tvary písmen podľa predlohy.

Žiaci sa pokúsia pomocou piktogramov a vzoru určiť riešenie úlohy. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci postupne čítajú písmená vo farebných plôškach. Upozorníme ich, že každé písmeno má svoju farbu, ktorá sa v tejto úlohe nemení. Žiaci dopíšu písmená do plôšok rovnakej farby ako vzor písmena. Môžu sa pokúsiť slabiku prečítať – *včielkina úloha*. Riešenie úlohy pripravuje žiakov na prácu so slabikou v nácvičnom období. Rozširujúcou aktivitou môže byť

hovorovanie slov s daným písmenom (slabikou alebo dvojicou písmen) na začiatku slova. Žiaci tiež môžu skladať a hovoriť iné slabiky zo známych hlások.

Riešenie: MA, SO, MO, SE, ME, LA

strana 25, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ prezentovať svoj obrázok spolužiakom.

Žiaci nakreslia detskú izbu podľa svojich predstáv. Pri prezentácii svojej práce porozprávajú spolužiakom o svojom obrázku. Individuálne pochválime žiakov po skončení samostatnej práce.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť rozlišovanie pojmov *slovo* a *veta*.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mal každý dostatočný priestor na skok alebo drep. Učiteľ hovorí slová alebo vety. Keď povie vetu, žiaci urobia drep. Keď povie slovo, žiaci vyskočia. Hra umožňuje okamžitú spätnú väzbu: či si žiaci pamätajú rozdiel medzi slovom a vetou.

Napríklad učiteľ povie: *Zuzka sa hrá so psíkom*. Žiaci urobia drep, lebo povedal vetu.

Psík – žiaci vyskočia, lebo učiteľ povedal slovo.

Krokovanie

Cieľ hry: Precvičiť určovanie počtu slabík v slove.

Postup: Žiaci sa postavia vedľa lavíc tak, aby mali priestor na kráčanie dopredu i dozadu. Učiteľ povie slovo z rozprávky a žiaci spravia toľko krokov, koľko je v slove slabík. Krokovanie robia vpred alebo vzad, podľa pokynov učiteľa. Napríklad učiteľ povie slovo *električka* a určí smer vpred. Žiaci spravia štyri kroky vpred.

Písanie: Dolná slučka

Písanie, 1. zošit, strany 24 – 25

Pojem:

dolná slučka

Ciele:

- ✓ písať správne dolnú slučku;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou dolnej slučky;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania dolnej slučky. Výška riadkov pri nácviku písania sa postupne znižuje. Motivačný obrázok lastovičiek letiacich z oblohy k zemi slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, na prípravu na písanie dolnej slučky. Obrázok rybičiek plávajúcich ku dnu rybníka je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Obrázok úpletu slúži na upevnenie si písania dolnej slučky na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

strana 24

Žiak vie:

- ✓ písať správne dolnú slučku podľa vzoru.

Žiaci sa najprv pripravujú na písanie rozcvičením ruky na ilustrácii, kde lastovičky chytajú muchy. Pri samotnom písaní dolnej slučky dbajú na správny smer písania – zhora nadol. Písanie dolnej slučky je tiež pomerne náročné a vyžaduje si veľa trpezlivosti a precvičovania. Učiteľ upozorní žiakov, že (rovnako ako v hornej slučke) sklonová čiara a oblúk (časti tvaru dolnej slučky) sa musia pretnúť na pomocnej oranžovej línajke v strede výšky riadka.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správneho tvaru písmen a jeho plynulosti.

strana 25

Žiak vie:

- ✓ písať správne dolnú slučku podľa vzoru.

Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii žiaci píšu dolné slučky. Pri písaní sa postupne znižuje veľkosť tvarov. Na pravej dolnej ilustrácii môžu využiť nacvičený tvar ako opakujúci sa tvar – časť rozpleteného klobka vlny. Pri písaní do obrázka žiaci nemusia písať spojený tvar dolnej slučky, môžu si ho podľa potreby rozdeliť na menej tvarov v skupine.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správne pretínanie sklonovej čiary a oblúka na pomocnej línajke.

Voda. Hláska a písmeno V

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 26 – 27

Pojmy:

hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ rozložiť slabiku na hlásky;
- ✓ zrakovo rozlíšiť písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **v** na začiatku slova, vyvodenie grafickej podoby písmena **V** a rozklad slabiky na hlásky a písmená.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie, vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Poskytuje priestor na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov a medzipredmetových vzťahov. Odporúčame viesť so žiakmi riadený rozhovor o vode, jej využití a hlavne šetrení.

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačenejší tvar písmena **V** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

slová s hláskou **v** na začiatku slova: *voda, vlk, veverička, vrabce.*

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 21 a 22

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

strana 26, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka.

V zadaní úlohy je napísané, že žiaci majú rozprávať o obrázku podľa pokynov. Pri rozprávaní o obrázku sa zameriame na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené zvieratá, v pomenovaní ktorých je hláska **v** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných spojeniach a vetách. Odporúčame určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať zvieratkám pri vode v potoku. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, aká je dôležitá čistota vody a prírody.

strana 26, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **v** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci pomocou piktogramov povedia, čo budú robiť v úlohe. Pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod obrázkom vyfarbia písmeno **V**. Slová znázornené na obrázkoch sú: *vozík vrabec, veverička, váza*.

strana 26, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka.

Žiakom vysvetlíme riešenie úlohy. Pomenujú obrázky a určia prvú hlásku každého slova. Vyfarbia tie obrázky, ktoré majú na začiatku slova hlásku **v**. Rozširujúcou aktivitou môže byť hovorenie slov po slabikách a tvorenie viet s danými slovami. Individuálne pochválime žiakov za ich samostatnú prácu.

strana 26, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **V** podľa predlohy.

Žiaci píšú do riadka tlačenej tvar písmena **V**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení odporúčame, aby sa žiaci zamerali na správne určenie prvej hlásky slova a na vyfarbenie správneho písmena v úlohe 2.

strana 27, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ identifikovať v napísanom slove písmeno **V**;
- ✓ určiť a vyznačiť počet slabík v slove znázornenom na obrázku.

Úloha je zameraná na precvičenie určovania počtu slabík v slovách, opakovanie grafickej podoby písmena **V**. Je určená na samostatnú alebo na spoločnú prácu.

Žiaci sa môžu pokúsiť pomocou piktogramov a obrázka v zadaní povedať, čo budú robiť v úlohe. Učiteľ potom prečíta presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr pomenujú obrázok. Vysvetlíme im, že nad obrázkom je napísané slovo – pomenovanie obrázka. Žiaci, ktorí vedia čítať, môžu prečítať celé slovo. Samostatne potom zakrúžkujú zelenou farbičkou v slove nad obrázkom písmeno **V**. Do

rámčeka pod obrázkom vyznačia bodkami počet slabík v slove. Tento postup žiaci zopakujú pri každom obrázku. Môžu pracovať spoločne alebo samostatne. Úlohu môžeme využiť pri zisťovaní toho, koľko písmen žiaci poznajú. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *vedro, sova, vesta, vajce*.

Včielkina úloha: Žiaci samostatne vyznačia všetky písmená v slovách nad obrázkami, ktoré poznajú, a pokúsia sa ich pomenovať. Pochválime každého individuálne.

strana 27, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ povedať po slabikách slová znázornené na obrázkoch;
- ✓ určiť prvú slabiku slov znázornených na obrázkoch;
- ✓ rozložiť prvú slabiku slov znázornených na obrázkoch na hlásky;
- ✓ vyhľadať písmená, ktoré tvoria danú slabiku.

Odporúčame, aby sa žiaci pokúsili pomocou piktogramov a vzoru určiť riešenie úlohy. Potom im prečítame a vysvetlíme presne zadanie úlohy. Úlohu odporúčame riešiť po jednotlivých obrázkoch. Obrázok *motýľ* je daný ako vzor. Odporúčame spoločne pracovať s obrázkom *veveričky*. Žiaci pomenujú obrázok a povedia, ktorú slabiku počujú na začiatku slova. Po vyslovení slabiky *ve* ju rozložia na hlásky *v, e*. V okienkach nájdú písmená *V, E* a vyfarbia ich rovnakou farbou ako plôšku okolo obrázka *veveričky* (napríklad zelenou). Pri dokončení riešenia úlohy odporúčame individualizovať prácu žiakov a pochváliť ich za prácu pri riešení úlohy. Pomenovanie obrázkov: *motýľ, veverička, sova, lopata, varecha, lavica*

strana 27, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačенý tvar písmena **V**;
- ✓ určiť hlásku **v** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **v** na začiatku slova.

Žiaci najskôr vyfarbia veľký tvar písmena **V**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*vozík, vaňa*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **v** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *vedro, varechu*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 5.

Didaktické hry

Bystré ušká

Cieľ hry: Precvičiť fonemické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová s rôznymi hláskami na začiatku, najviac ich však musí byť s hláskou **v**. Žiaci počujú slová a zdvihnú ruku iba pri slove s hláskou **v** na začiatku slova. Učiteľ pochváli žiakov, že majú bystré ušká.

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť analýzu slabiky na hlásky.

Postup: Žiaci ticho sedia a učiteľ sa pýta. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*, napríklad: *Môžem rozložiť slabiku VE na hlásky v, e?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. *Môžem rozložiť slabiku MA na hlásky m, a?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *nie*. Nikto nehovorí nahlas – iba učiteľ.

Písanie: Polovál

Písanie, 1. zošit, strany 26 – 27

Pojem:

polovál

Ciele:

- ✓ písať správne polovál;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou poloválu;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania poloválu. Výška riadkov pri nácviku písania sa postupne znižuje. Motivačný obrázok lienok slúži na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, prípravu na písanie poloválu. Obrázok sušiacich sa vrchných krídel lienok je určený na zopakovanie si písania nového tvaru. Ďalší obrázok sušiacich sa krídel lienok slúži na upevnenie si písania poloválu na zábavnom obrázku. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu**strana 26**

Žiak vie:

- ✓ písať správne polovál podľa vzoru.

Strana môže byť motivovaná rozprávaním o lienkach. Žiaci obkresľujú lienkam na hornej ilustrácii ľavé krídla, ktoré majú tvar poloválu. Odporúčame, aby žiaci neobťahovali tvar pravých krídel, aby si zapamätali správny tvar poloválu (pravé krídla tvoria zrkadlový obraz potrebného tvaru). Písanie tohto tvaru si nacvičujú v nasledujúcich dvoch riadkoch. Náročnosť písania spočíva v tom, že polovál obsahuje sklonovú čiaru, ktorá narušuje symetriu (ktorá je prítomná v ovále, ale v polovičnom ovále sa nenachádza).

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správneho tvaru písmen a plynulosti písania. Odporúčame zamerať hodnotenie na správnu šírku poloválu.

strana 27

Žiak vie:

- ✓ písať správne polováľ podľa vzoru.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie polováľu v zmenšenej veľkosti podľa vzoru na začiatku riadka. V kresbách dokresľujú žiaci vždy len ľavé krídla.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správny sklon polováľu.

Osobná hygiena. Hláska a písmeno U

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 28 – 29

Pojmy:

Hláska, písmeno, prvá hláska slova, prvé písmeno slova

Ciele:

- ✓ sluchovo rozlíšiť prvú hlásku slova;
- ✓ sluchovo rozlíšiť danú hlásku v slove;
- ✓ určovať počet slabík v slovách;
- ✓ zrakovo rozlíšiť známe písmená;
- ✓ čítať tvar veľkého tlačeneho písmena podľa predlohy;
- ✓ písať správny tvar veľkého tlačeneho písmena;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 23 a 24

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na sluchové rozlíšenie hlásky **u** na začiatku slova, jej výskyt v slovách; vyvodenie grafickej podoby písmena **U** a na opakovanie rozlišovania grafickej podoby známych písmen.

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Odporúčame využiť ilustráciu na plnenie socioafektívnych cieľov a medzipredmetových vzťahov.

Súčasťou ilustrácie je veľký tlačенý tvar písmena **U** a motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Prácu s touto stranou je vhodné začať prečítaním motivačnej básne a predstavením písmena, ktoré „priniesla“ včielka. Motivačnú báseň sa žiaci môžu naučiť naspamäť.

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

strana 28, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ tvoriť jednoduché vety podľa pokynov;
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka.

Pri rozprávaní o obrázku odporúčame zamerať sa na hľadanie častí obrázka, kde sú znázornené predmety, v pomenovaní ktorých je hláska **u** na začiatku slova. Žiaci tieto slová používajú v slovných

spojeniach a vetách. Odporúčame tiež určiť počet slov vo vetách, ktoré tvoria žiaci, aby sme tým sledovali progres žiakov. Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať Zuzke a Adamovi pri umývaní sa pred spaním. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, aká je dôležitá osobná hygiena.

Slovná zásoba, ktorá je znázornená na ilustrácii:

- slová s hláskou *u* na začiatku slova: *umývadlo, umývanie, uteráky, uši*;
- slová s hláskou *u* vnútri slova: *zuby, ruky*.

strana 28, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ určiť hlásku **u** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ rozlíšiť grafickú podobu známych písmen;
- ✓ čítať tlačené tvary známych písmen.

Odporúčame, aby sa žiaci pokúsili pomocou piktogramov určiť, čo budú robiť v úlohe. Potom pomenujú jednotlivé obrázky a povedia, ktorú hlásku počujú na začiatku slova. Z trojice písmen pod každým obrázkom vyfarbia červenou písmeno **U** ako prvé písmeno slova. Tento typ úlohy žiaci už riešili, preto odporúčame rozšíriť riešenie úlohy o určovanie výskytu iných hlások v slove, napríklad: *Počujeme v slove umývadlo hlásku a?*

Slová znázornené na obrázkoch sú: *umývadlo, uši, udica, uhorka*.

Včielkina úloha: Žiaci pomenujú obrázky ešte raz a určia poslednú hlásku slova. Modrou farbičkou vyfarbia písmeno, ktoré je na konci slova.

strana 28, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ určiť počet slabík v slovách;
- ✓ priradiť grafické znázornenie počtu slabík k správne mu slovu znázornenému na obrázku.

Učiteľ vysvetlí žiakom riešenie úlohy podľa vzoru v šlabikári. Odporúčame, aby žiaci spoločne pomenovali obrázky, aby všetci pracovali s tými istými slovami (kvôli kontrole a spätnej väzbe). Potom žiaci môžu pracovať samostatne, ak sa učiteľ nerozhodne inak (podľa podmienok v konkrétnej triede). V úlohe sú použité obrázky: *muchotrávka, sito, lopata, ruka, veвериčka, raketa*. Žiakov individuálne pochválime za ich prácu pri riešení úlohy.

Riešenie úlohy:

dvojslabičné slová: *sito, ruka*; trojslabičné slová: *lopata, raketa*; štvorslabičné slová: *muchotrávka, veverička*

Včielkina úloha: Odporúčame, aby učiteľ vymenoval spoločne so žiakmi názvy dní v týždni. Žiaci by mali sami určiť (na základe doterajšej práce a skúseností), že názov dňa *utorok* má na začiatku slova hlásku **u**.

strana 28, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ písať tvar veľkého tlačeneho písmena **U** podľa predlohy.

Žiaci píšu do riadka tlačný tvar písmena **U**. Odporúčame precvičiť písanie najskôr na tabuli alebo na papieri. Žiakov priebežne chválime za prácu.

Sebahodnotenie

Pri sebahodnotení sa odporúčame zamerať na úspešnosť práce pri správnom určovaní prvej hlásky slova a vyznačení prvého písmena slova v úlohe 1.

strana 29, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ identifikovať hlásku **u** v slovách znázornených na obrázkoch.

Žiaci sa môžu pokúsiť pomocou piktogramov povedať, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame presné zadanie úlohy. Najskôr pomenujú každý obrázok a povedia, či v slove počuli alebo nepočuli hlásku **u**. Zelenou farbičkou vyfarbia trojuholník pri obrázku, v pomenovaní ktorého počuli hlásku **u**. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Slová znázornené na obrázkoch sú: *ucho, lupa, sudy, farbičky (pastelky)*.

Riešenie: Zelený trojuholník bude pri obrázkoch *ucho, lupa, sudy*.

strana 29, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ zapísať prvé písmeno slova znázorneného na obrázku;
- ✓ zložiť slovo z daných písmen a s pomocou učiteľa ho prečítať.

Odporúčame, aby sa žiaci pokúsili pomocou piktogramov určiť, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci najskôr pomenujú obrázky a napíšu do farebných plôšok ku každému obrázku prvé písmeno slova. Potom písmená prepíšu do plôšok rovnakej farby pod obrázok chlapca. Pokúsia sa prečítať meno chlapca. Čítanie mena nevyžadujeme od všetkých žiakov.

Žiakov pochválime za prácu pri riešení úlohy.

Pomenovanie obrázkov: *ihla, vozík, okuliare*

Riešenie: IVO

strana 29, úloha HODINY

Žiak vie:

- ✓ pomenovať tlačенý tvar písmena **U**;
- ✓ určiť hlásku **u** ako prvú hlásku slova znázorneného na obrázku;
- ✓ hovoriť slová s hláskou **u** na začiatku slova.

Odporúčame, aby žiaci najskôr vyfarbili veľký tvar písmena **U**. Potom môžu spoločne pomenovať obrázky (*umývadlo, ulita*) a vymyslieť ďalšie slová, ktoré majú hlásku **u** na začiatku. Jeden obrázok nakreslia (napr. *uterák, uhorka*). Ak majú dostatok času, môžu vyfarbiť všetky obrázky v úlohe.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 4.

Didaktické hry

Drep – skok

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova.

Postup: Učiteľ hovorí žiakom slová. Keď je na začiatku slova hláska **u**, žiaci vyskočia, keď je na začiatku slova iná hláska, urobia drep.

Návrh slov: uterák, umývadlo, motýľ, oblok, sveter, uši, auto, uhorka, ulita, ihla, utorok, egreše, udica, sito, lopata, lopta, užovka, ukazovák, voda, Urban...

Písanie: Časti písmen

Písanie, 1. zošit, strany 28 – 29

Pojem:

časti písmen

Ciele:

- ✓ písať správne dané časti písmen;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou daných typov čiar;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania zväčšených tvarov daných častí písmen. Motivačné obrázky zvieratiek v prírode slúžia na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, zopakovanie si písania známych tvarov. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov.

Návrh didaktického postupu

strana 28

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Strana je venovaná precvičovaniu písania častí písmen. Po rozcvičení ruky na motivačnej ilustrácii týkajúcej sa lesa žiaci píšu zväčšené a menšie tvary vratných ťahov, horných a dolných slučiek. Menšie tvary prvkov píšu pomocou pomocnej liniatúry.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na dodržiavanie správneho sklonu častí písmen, jeho plynulosti, pravidelného striedania zväčšených a zmenšených tvarov.

strana 29

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Na tejto strane si žiaci precvičujú písanie jednotlivých častí písaných písmen **a**, **A**. Tejto práci predchádza precvičenie ruky na motivačnej ilustrácii, kde obťahujú tvary zakomponované do ilustrácií.

Sebahodnotenie

Sebahodnotenie v závere strany môže byť zamerané na písanie správnych tvarov častí písmen a ich plynulosti.

Písmená v meste. Opakovanie

Šlabikár LIPKA® 1. časť, strany 30 – 31

Pojmy:

hláska, písmeno, slovo, veta

Ciele:

- ✓ rozlíšiť vetu a slovo;
- ✓ rozprávať na danú tému;
- ✓ hľadať slová s rovnakou prvou hláskou;
- ✓ graficky znázorniť vetu;
- ✓ rozvíjať komunikačné spôsobilosti;
- ✓ rozvíjať aktívnu slovnú zásobu;
- ✓ rozvíjať prezentačné zručnosti;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na rozprávanie, tvorenie viet, poznávanie a písanie známych písmen (veľkých tlačených).

Úvodná ilustrácia je tematicky zameraná tak, aby poskytovala priestor na rozvoj zrakového vnímania (vnímanie detailov ilustrácie a vzťahov medzi časťami ilustrácie, rozlišovanie tvarov, farieb, veľkosti), rozvoj komunikačných a vyjadrovacích spôsobilostí (rozšírenie slovnej zásoby, tvorenie viet podľa určeného zadania). Súčasťou ilustrácie je motivačná báseň viažuca sa k ilustrácii.

Metodická podpora

Návrhy príprav na vyučovacie hodiny č. 25

Návrh didaktického postupu pri práci s úlohami

strana 30, úloha 1

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ povedať o obrázku aspoň 3 jednoduché vety;
- ✓ graficky znázorniť vetu.

Žiaci rozprávajú o obrázku, všímajú si detaily a písmená, ktoré sú znázornené v reálnych situáciách (tak, ako by ich mohli vidieť v svojom okolí). Rozprávanie o ilustrácii môžeme spestriť tým, že žiaci vymyslia príbeh, ktorý sa mohol stať rodine Zuzky a Adama. Úloha je vhodná aj na plnenie socioafektívnych (výchovných) cieľov. Žiaci rozprávajú o tom, ako sa majú správať vo verejných priestoroch, ako prechádzať cez cestu a pod. Žiakov chválime za samostatné rozprávanie a správne tvorenie viet.

strana 30, úloha 2

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;

- ✓ rozlíšiť vetu od slova;
- ✓ povedať slovo po slabikách.

Odporúčame určiť presnú polohu výkladu, o ktorom budú žiaci rozprávať, napríklad vpravo hore (obchod s potravinami). Žiaci pomenujú, čo vidia nakreslené alebo vyložené vo výklade. Pomenovanie tovaru povedia po slabikách. Rozšírením práce s touto úlohou môže byť určenie počtu slabík v jednotlivých slovách. Na opakovanie rozlíšenia vety a slova odporúčame rozšíriť úlohu o tvorenie krátkych viet.

strana 30, úloha 3

Žiak vie:

- ✓ rozprávať na danú tému.

Žiaci samostatne rozprávajú o svojej obci, o okolí svojho domova alebo školy a porovnávajú ho s ilustráciou v šlabikári. Pri rozprávaní odporúčame dbať na správnu štylizáciu viet, vety by mali mať 4 – 5 slov.

strana 30, úloha 4

Žiak vie:

- ✓ pomenovať a vyznačiť v texte známe písmená.

Žiaci najskôr povedia, kde všade sú na obrázku písmená. Potom spoločne dávame pokyny, ktoré písmená majú vyznačiť, prípadne aj, akou farbou. Odporúčame riešenie úlohy využiť na zistenie toho, ktoré ďalšie písmená žiaci poznajú.

Sebahodnotenie

Žiaci sa môžu pri sebahodnotení zamerať na správne tvorenie viet v úlohe 4.

strana 31, úloha 5

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti ilustrácie (predmety, osoby, zvieratá, veci, farby...);
- ✓ určiť prvú hlásku v slovách – pomenovaniach častí obrázka;
- ✓ vyhľadať slová, ktoré sa začínajú rovnakou hláskou.

Odporúčame žiakom vysvetliť postup riešenia úlohy. Najskôr by mali tvoriť slová, ktoré sa začínajú rovnakou hláskou (napríklad: tabuľa – trieda, pero – pes, lavica – lampa...), potom pracovať s obrázkom v šlabikári. Žiaci hľadajú na obrázku predmety (ľudí, zvieratá...), ktoré majú rovnakú prvú hlásku slova. Nesmieme zabudnúť pochváliť žiakov za prácu pri riešení úlohy.

Riešenie úlohy: kvety, kočík, kabelka; babička, bicykel a pod.

strana 31, úloha 6

Žiak vie:

- ✓ pomenovať časti obrázka;
- ✓ písať tlačené tvary známych písmen.

Žiaci sa pokúsia pomocou piktogramov určiť, čo budú robiť v úlohe. Potom im prečítame a vysvetlíme presné zadanie úlohy. Žiaci porovnávajú názvy obchodov v úlohe s názvami na ilustrácii a dopíšu chýbajúce písmená. Od žiakov nevyžadujeme čítanie slabík alebo slov. Môžu sa však pokúsiť povedať názvy obchodov (pomôžu si predmetmi vo výklade). Potom dokreslia do výkladov tovar, ktorý je v nich vystavený (topánky a kvety).

Po skončení samostatnej práce žiakov individuálne pochválime.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení samostatnej i spoločnej práce a jej spoločnom vyhodnotení vyfarbia dieliky v sebahodnotení. Odporúčame sa zamerať na úspešnosť práce pri riešení úlohy 5.

Didaktické hry

Tichá

Cieľ hry: Precvičiť fonematické uvedomovanie si prvej hlásky slova (určenie rovnakej hlásky).

Pomôcky: nápovedné obrázky

Postup: Žiaci ticho sedia. Učiteľ postupne ukazuje dvojice obrázkov a pýta sa. Otázky musia byť zostavené tak, aby žiaci mohli odpovedať iba *áno* alebo *nie*. Napríklad učiteľ ukáže obrázok *auta* a *aktovky* a pýta sa: *Majú tieto slová rovnakú hlásku na začiatku?* Žiaci kývaním hlavy odpovedia *áno*. Nikto nehovorí nahlas – iba učiteľ.

Krokovanie

Cieľ hry: Precvičiť určovanie počtu slabík v slove.

Postup: Žiaci sa postaví vedľa lavíc tak, aby mali priestor na kráčanie dopredu i dozadu. Učiteľ povie slovo z obrázka a žiaci spravia toľko krokov, koľko je v slove slabík. Krokovanie robia vpred alebo vzad, podľa pokynov učiteľa. Napríklad učiteľ povie slovo *výklad* a určí smer vpred. Žiaci spravia dva kroky dopredu.

Písanie: Časti písmen

Písanie, 1. zošit, strany 30 – 32

Pojem:

časti písmen

Ciele:

- ✓ písať správne dané časti písmen;
- ✓ dokresliť časti obrázka pomocou daných typov čiar;
- ✓ precvičovať smer písania zľava doprava;
- ✓ precvičovať jemnú motoriku a grafomotoriku;
- ✓ pracovať podľa inštrukcií učiteľa.

Charakteristika strán

Dvojstrana je zameraná na nácvik písania zväčšených tvarov daných častí písmen. Motivačné obrázky jesenných prác na poli a v záhrade slúžia na uvoľnenie a rozcvičenie ruky pred písaním, zopakovanie si písania známych tvarov. Obrázky na dvojstrane poskytujú priestor na rozhovor a tým rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov. Záverečná strana je venovaná dokresľovaniu čiar do ilustrácie, čím si žiaci precvičia prvky a tvary, ktoré sa naučili v tejto písanke.

Návrh didaktického postupu

strana 30

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Strana je zameraná na opakovanie písania častí písmen – hornej, dolnej slučky a horného, dolného zátrhu. Pred týmto písaním si rozcvičia ruku na ilustrácii, pomocou ktorej môžeme motivovať celú prácu so stranou (práce na poli). Pri písaní daných tvarov musia žiaci dávať pozor na striedanie zväčšených a zmenšených častí písmen. Nesmú zabúdať na správny smer písania.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na správne striedanie zväčšených a zmenšených tvarov častí písmen.

strana 31

Žiak vie:

- ✓ písať správne dané časti písmen.

Po uvoľňovacích cvikoch a následnom rozcvičení ruky na hornej ilustrácii píše žiaci časti písmen, ktoré neskôr využijú pri písaní konkrétnych písmen v nácvičnom období. Žiaci si precvičujú písanie všetkých doteraz prebratých prvkov písmen.

Sebahodnotenie

Žiaci po skončení práce na strane vypracujú sebahodnotenie podľa inštrukcií učiteľa. Odporúčame sa zamerať na správne rozstupy medzi písmenami.

strana 32

Žiak vie:

- ✓ písať správne rôzne typy čiar.

Na záverečnej strane si žiaci môžu ešte raz precvičiť písanie tvarov, ktoré si žiaci v tejto písanke osvojili. Danú ilustráciu môžu dokresľovať a vyfarbovať podľa vlastných predstáv.

Sebahodnotenie

Žiaci môžu pri sebahodnotení vyjadriť svoj vzťah k písaniu, svoje pocity pri písaní alebo vlastné hodnotenie kvality ich písomného prejavu. Odporúčame sa zamerať na vlastnú tvorivosť žiakov pri dokresľovaní tvarov a prvkov do obrázka.